

LAT
90

BIULETYN PTA NR 20

Grudzień 2017

POLSKIE TOWARZYSTWO ANTROPOLOGICZNE

ul. Umultowska 89, 61-614 Poznań

tel. 61 8295713 fax. 61 8295730

<http://www.ptantropologiczne.pl>

e-mail: pta@amu.edu.pl

Adres do korespondencji:

Prof. dr hab. Krzysztof Szostek

Zakład Antropologii Instytut Zoologii Uniwersytet Jagielloński

ul. Gronostajowa 9, 30 387 Kraków

*Najserdeczniejsze życzenia
Radosnych Świąt Bożego Narodzenia,
wielu miłych chwil
spędzonych w gronie najbliższych
oraz wszelkiej pomyślności i sukcesów
w Nowym Roku składa w imieniu Zarządu PTA
Krzysztof Szostek*

*SKŁADAJĄC PAŃSTWU ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE PRAGNĘ PODZIĘKOWAĆ WSZYSTKIM KOLEŻANKOM I
KOLEGOM, KTÓRZY PRZESŁALI PONIŻSZE INFORMACJE I PRZYCZYNILI SIĘ DO POWSTANIA
20 BIULETYNU PTA*

POLSKIE TOWARZYSTWO ANTROPOLOGICZNE

ZARZĄD GŁÓWNY

Przewodniczący

prof. dr hab. Krzysztof Szostek

Zastępca przewodniczącego

prof. dr hab. Ryszard Żarów

Sekretarz

dr Beata Cienkosz-Stepańczak

Skarbnik

dr Marta Krenz-Niedbała

Członkowie Zarządu

dr hab. Alicja Budnik, prof. UAM
prof. dr hab. Sławomir Koziel
dr hab. Tomasz Kozłowski
dr hab. Oskar Nowak
prof. dr hab. Teresa Sławińska – Ochła
dr hab. Jacek Tomczyk, prof. UKSW
prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska

KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący

dr hab. Wiesław Lorkiewicz, prof. UŁ

Zastępca przewodniczącego

dr hab. Krzysztof Borysławski, prof. UP

Członkowie

dr Bożena Kurc-Darak
dr Barbara Spring
dr hab. Ewa Ziółkowska-Łajp, prof. AWF

SĄD KOLEŻEŃSKI

Przewodnicząca

dr hab. Anna Burdukiewicz, prof. AWF

Członkowie

prof. dr hab. Bohdan Gworys
dr hab. Agnieszka Suder
dr hab. Ewa Szczepanowska

RZECZNIK PTA

dr Joanna Nieczuja-Dwojicka

ADMINISTRATOR STRONY INTERNETOWEJ PTA

mgr Katarzyna Mądrzyk

**NOWY CZŁONEK HONOROWY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANTROPOLOGICZNEGO**

PANI DR HAB. DANUTA KORNAFEL

Podczas Walnego Zebrania Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w dniu 14 września 2017 roku na wniosek Zarządu Głównego PTA i po zaopiniowaniu kandydatury przez Konwent ds. powoływania nowych Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w składzie: prof. dr hab. Maria Kaczmarek, prof. dr hab. Guido Kierdel i prof. dr hab. Maciej Henneberg w poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Antropologicznego została przyjęta wieloletnia Przewodnicząca PTA Pani dr hab. Danuty Kornafel.

Należy podkreślić, że Pani dr hab. Danuta Kornafel należy do Polskiego Towarzystwa Antropologicznego od ponad 45 lat. W tym czasie

pełniła przez kilka kadencji funkcję sekretarza, skarbnika oraz przewodniczącego Oddziału wrocławskiego PTA. W latach 1999 – 2007 pełniła zaszczytną funkcję Przewodniczącego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Antropologicznego a w latach 2007-2015 była wiceprzewodniczącą PTA.

W trakcie pełnienia służby na rzecz naszego środowiska organizowała liczne cykliczne i niecykliczne spotkania naukowe. W swojej działalności należy podkreślić również zaszczytne funkcje takie jak pełnienie obowiązków członka i wiceprzewodniczącej Rady Naukowej Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu, przez kilka kadencji była członkiem oraz wiceprzewodniczącą Komitetu Antropologii wydz. II PAN. Pani dr hab. Danuta Kornafel jest członkiem Komisji Antropologicznej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Są to tylko nieliczne wycinki z obszernej listy aktywności organizacyjnej i działalności na rzecz środowiska antropologicznego.

Pragniemy serdecznie podziękować Pani Profesor za lata pracy dla naszego środowiska naukowego i pogratulować tego zaszczytnego honoru.

Przewodniczący i członkowie Zarządu Głównego PTA

oraz pozostali członkowie Polskiego Towarzystwa Antropologicznego

Krzysztof Szostek

NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Pragniemy poinformować, że w dniu **22** września 2017 roku Rada Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu podjęła uchwałę o nadaniu Pani **dr Marcie Krenz-Niedbale stopnia doktora habilitowanego** w dziedzinie biologii. Podstawą był dorobek naukowy oraz osiągnięcie naukowe pt:” Dziecko w średniowieczu – analiza poziomu rozwoju, stanu biologicznego i jakości opieki zdrowotnej na podstawie szkieletowych wyznaczników wzrastania, chorób i reakcji morfologicznych na warunki życia”.

Dnia 14 grudnia 2017 roku, w związku z uchwałą Komisji habilitacyjnej zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, Rada Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Wychowania Fizycznego im. B. Czecha w Krakowie nadała **dr Łukaszowi Krystowi stopień naukowy doktora habilitowanego** nauk o kulturze fizycznej. Podstawą był dorobek oraz osiągnięcie naukowe pt. „ Nadwaga i otyłość wśród dzieci i młodzieży w aspekcie międzygeneracyjnych zmian wymiarów ciała oraz aktywności i sprawności fizycznej”.

W związku z uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego, pragniemy złożyć gratulacje i życzyć Państwu dalszych sukcesów w pracy naukowej oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Przewodniczący i członkowie Zarządu Głównego PTA oraz pozostali członkowie Polskiego Towarzystwa Antropologicznego

JUBILEUSZ 40 LECIA PRACY ZAWODOWEJ

PANI DR HAB. PROF. UJ ELŻBIETY HADUCH

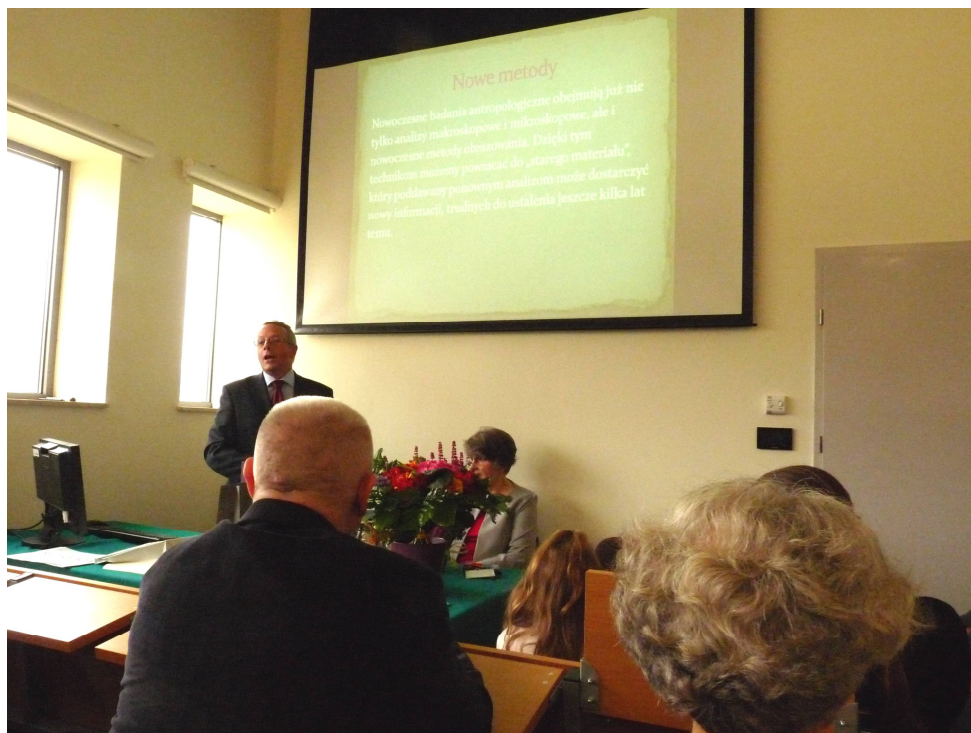
W dniu 20 października 2017 odbyło się uroczyste spotkanie środowisk naukowych w związku z 40 leciem pracy zawodowej Pani dr hab. prof. UJ Elżbiety Haduch. Na spotkaniu gościli przedstawiciele Władz Wydziału Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Dyrekcja i liczni pracownicy Instytutu Zoologii i Badań Biologicznych UJ, obecni i emerytowani pracownicy oraz studenci Zakładu Antropologii UJ oraz delegaci uniwersyteckich ośrodków antropologicznych z Poznania, Łodzi i Wrocławia i Warszawy, pracownicy Zakładu Antropologii AWF w Krakowie, Dyrekcja Instytutu Archeologii UJ oraz Zakładu Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie. W trakcie uroczystości, która odbyła się w budynku Centrum Edukacji Przyrodniczej UJ zaproszeni goście wygłosili krótkie przemówienia okolicznościowe. Następnie Pan dr hab. prof. nadzw. Jacek Tomczyk wygłosił wykład „Badania odontologiczne wczoraj i dziś” odnosząc się między innymi do pracy naukowej Szanownej Jubilatki. Kolejnym punktem spotkania było zwiedzanie nowo powstałej stałej wystawy antropologicznej będącej częścią Centrum Edukacji Przyrodniczej. P oficjalnej części zaproszeni goście przenieśli się do Instytutu Zoologii i Badań Biomedycznych UJ, aby w miłej atmosferze spędzić czas podczas okolicznościowego przyjęcia towarzyskiego.

Zaproszeni goście (na pierwszym planie córka Pani Profesor wraz z wnuczką, pierwszy rząd od lewej strony dr Aniela Kaczanowska, prof. dr hab. Janusz Piontek, dr hab. Jacek Tomczyk, dr Jacek Szczurowski, dr hab. Barbara Kwiatkowska, dr Barbara Spring. Drugi rząd od lewej strony: dr hab. Małgorzata Kruczek, dr hab. Paweł Grzmil, dr hab. Anna Ptak, prof. dr hab. Renata Badyda-Legutko, prof. dr hab. Janusz Kruk

Wręczenie adresów Pani dr hab. prof. UJ Elżbiecie Haduch przez pracowników Zakładu Antropologii UJ.

Dr hab. prof. nadzw. Jacek Tomczyk podczas okolicznościowego wykładu.

Szanowna Pani Profesor,

Pragniemy serdecznie pogratulować Pani Profesor pięknego Jubileuszu i życzyć dalszych lat w zdrowiu i pogodzie ducha.

*Przewodniczący i członkowie Zarządu Głównego PTA
wraz z Koleżankami i Kolegami z Zakładu Antropologii UJ*

INFORMACJE Z POSIEDZEŃ ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANTROPOLOGICZNEGO

W roku 2017 Zarząd Polskiego Towarzystwa Antropologicznego spotkał się dwa razy.

1 - Pierwsze spotkanie odbyło się za pośrednictwem komunikatora internetowego w dniu 14 czerwca 2017 roku.

Gospodarzem posiedzenia był prof. dr hab. Krzysztof Szostek, Przewodniczący PTA. W spotkaniu uczestniczyło 9 osób: prof. dr hab. Krzysztof Szostek, prof. dr hab. Ryszard Żarów, prof. dr hab. Sławomir Koziół, prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska, prof. dr hab. Teresa Sławińska-Ochła, dr hab. Jacek Tomczyk, dr hab. Tomasz Kozłowski, dr Marta Krenz-Niedbała oraz dr Beata Cienkosz-Stepańczak.

Zebranie otworzył Przewodniczący PTA prof. dr hab. Krzysztof Szostek, który po powitaniu uczestników, poprosił dr Beatę Cienkosz-Stepańczak o protokołowanie zebrania, a następnie przedstawił porządek posiedzenia:

1. Powitanie uczestników zebrania, przyjęcie porządku obrad.
2. Sprawozdanie finansowe PTA za rok 2016 – referuje dr Marta Krenz-Niedbała, skarbnik Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
- podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego dr Marty Krenz-Niedbały
3. Plany finansowe na kolejne lata działalności PTA – symulacje podwyżki składki członkowskiej – referuje prof. Krzysztof Szostek
4. Informacje o platformie De Gruyter – finansowanie Anthropological Review – referuje prof. Krzysztof Szostek
5. Wolne wnioski.
6. Zamknięcie posiedzenia.

Wszyscy członkowie Zarządu Głównego, uczestniczący w posiedzeniu, przyjęli porządek zebrania przedstawiony przez Przewodniczącego PTA.

W pierwszym punkcie posiedzenia, pani dr Marta Krenz-Niedbała, skarbnik PTA, przedstawiła sprawozdanie skarbnika z działalności finansowej PTA w roku 2016. W roku 2016 poniesiono koszty, które związane były między innymi z: prowadzeniem konta, elektroniczną publikacją *Anthtopological Review*, oraz drukiem, składem, korektą i opłatami pocztowymi wysyłki AR tom 79 zeszyt 1-4, a także umowami cywilno-prawnymi na usługi tłumacza oraz księgowego. Wpływy na konto pochodziły ze składek członkowskich, sprzedaży *Anthtopological Review*, trzech darowizn na cele statutowe PTA, oraz wkładu za wpisowe na konferencję PTA 2017r.

W kolejnej części zebrania przystąpiono do głosowania nad uchwałą nr 1/2017 dotyczącą przyjęcia sprawozdania finansowego dr Marty Krenz-Niedbały. Uchwała została podjęta jednomyślnie.

W dalszej części posiedzenia, prof. dr hab. Krzysztof Szostek, przedstawił plany finansowe na kolejne lata działalności PTA. W obecnym roku udało się uzyskać trzy granty na działalność PTA, dzięki temu deficyt wyniósł 6.000zł. Prof. dr hab. Krzysztof Szostek przedstawił symulację finansową, że gdyby składki uiszczali wszyscy członkowie PTA, to wpływy wyniosłyby około 22.000zł (15.000zł ze składek, 7.000zł ze sprzedaży AR). Nadal jednak bez starania się o dofinansowanie z grantów deficyt jest duży. Stąd też prof. dr hab. Krzysztof Szostek zaproponował, aby podnieść składkę członkowską. W kolejnej części zebrania, prof. dr hab. Krzysztof Szostek przedstawił finanse związane z publikacją *Antropological Review*. Składając wnioski o dofinansowanie AR, nie jesteśmy w stanie pozyskać pełnej kwoty, ponieważ pieniądze przyznawane są jedynie na internetową publikację artykułów. Gdybyśmy zrezygnowali z papierowej wersji AR, De Gruyter oferuje nam publikowanie elektroniczne oraz redagowanie artykułów. Możemy wtedy też ubiegać się o dofinansowanie czasopisma..

Dr hab. Tomasz Kozłowski zwrócił uwagę na fakt, że obecnie rynek czasopism jest zmonopolizowany przez kilka platform. Musimy również pamiętać, że platforma De Gruyter nie da nam gwarancji, że AR znajdzie się na liście A. Należy jednak zrezygnować z wersji drukowanej czasopisma.

Prof. dr hab. Sławomir Kozieł zaznaczył, że musimy zdecydować, czy jesteśmy lokalnym czasopismem czy chcemy być rozpoznawalni. Jeżeli chcemy 'iść z duchem czasu' musimy podjąć działania mające na celu promocję AR oraz zrezygnować z wersji drukowanej AR.

Dr Marta Krenz-Niedbała powiedziała, że według ustawy należy rozesłać egzemplarze obowiązkowe do 17 bibliotek, z tym że prawdopodobnie będzie można przekazać wersje elektroniczne.

Prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska przychyliła się również do propozycji rezygnacji z wersji drukowanej AR. Zwróciła również uwagę, że MNiSW chce za 4 lata zrezygnować z listy B czasopism dlatego należy zrobić wszystko, żeby do tego czasu AR znalazło się na liście A.

Prof. dr hab. Sławomir Kozieł, który pełni w czasopiśmie rolę wicedaktora stwierdził, że są podejmowane działania w celu pozyskania zagranicznych autorów, ale bardzo często jest problem ze skompletowaniem 8 artykułów do zeszytu. Dlatego, musimy zachęcać naukowców zarówno z Polski jak i z zagranicy do zamieszczania swoich prac w AR. Profesor również przychylił się do propozycji podniesienia składek członkowskich, choćby na okres przejściowy, aby zobaczyć jak będzie to funkcjonować.

Prof. dr hab. Krzysztof Szostek powiedział, że w kwestii zarządzania *Anthropological Review*, Zarząd Główny PTA pełni rolę jedynie doradczą, a wszelkie decyzje i działania powinny być podejmowane przez prof. dr hab. Marię Kaczmarek, Redaktora Naczelnego.

Prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska zasugerowała, aby członkowie Zarządu zgromadzili oferty od innych platform internetowych, które zostałyby przekazane Pani Profesor Marii Kaczmarek.

Przewodniczący PTA jeszcze raz podkreślił, że wszystkie propozycje odnośnie drukowania AR i platformy, które uzyska ze strony Zarządu przekaże Pani Profesor na najbliższej konferencji PTA w Szczecinie.

Prof. dr hab. Krzysztof Szostek stwierdził również, że o wiele łatwiej byłoby promować polską antropologię gdyby była ona dziedziną naukową. Natomiast obecnie jest tak, że nawet w panelach eksperckich NCN-u nie ma żadnego antropologa biologicznego. Prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska stwierdziła, że antropologia biologiczna powinna się znaleźć w wykazie dyscyplin OICD wśród nauk biologicznych. Obecnie antropologia co prawda widnieje na tej liście, ale wśród nauk humanistycznych.

Dr hab. Tomasz Kozłowski powiedział, że powinniśmy zabiegać w MNiSW, aby antropologia biologiczna stała się dyscypliną.

Podsumowując zebranie Zarządu Głównego PTA prof. dr hab. Krzysztof Szostek stwierdził., że decyzją Zarządu przedstawi na najbliższym Walnym Zebraniu PTA w Szczecinie propozycję podniesienia składek członkowskich PTA. A także przedstawi Pani prof. dr hab. Marii Kaczmarek stanowisko Zarządu w sprawie publikowania *Anthropological Review*.

Profesor dr hab. Krzysztof Szostek podziękował członkom za obecność i owocną dyskusję, a następnie zakończył posiedzenie.

Protokół sporządziła

Beata Cienkosz-Stepańczyk

Sekretarz Polskiego Towarzystwa Antropologicznego

2 – Drugie spotkanie odbyło się w trakcie konferencji PTA w Szczecinie w dniu 13 września 2017 roku.

W związku z nieobecnością Sekretarza Zarządu Głównego PTA Pani dr Beaty Cienkosz-Stepańczak na wniosek Przewodniczącego i za zgodą członków Zarządu funkcje sekretarza zebrania objęła Pani dr Joanna Nieczuja-Dwojicka. Przewodniczący przedstawił porządek zebrania, który został przyjęty.

1. Sprawy finansowe dotyczące wpłat składek członkowskich za rok 2017 – referuje Pani dr hab. Marta Krenz-Niedbała
2. Propozycja warunków umowy pomiędzy czasopismem PTA - Anthropological Review a firmą De Gruyter – referuje Koordynator De Gruyter na Europę Wschodnią Pan Krystian Stefański
3. Dyskusja nad sposobem wydawania (wersja papierowa vs wersja elektroniczna) i finansowania Anthropological Review – referuje Pani prof. dr hab. Maria Kaczmarek i prof. dr hab. Krzysztof Szostek
4. Dyskusja na temat wniosków DUN do Ministerstwa o dofinansowanie Konferencji i Anthropological Review – referuje Pani dr hab. Marta Krenz - Niedbała i prof. dr hab. Krzysztof Szostek
5. Głosowanie nad podniesieniem składek członkowskich PTA od 2018 roku.
6. Wolne wnioski.

Zebranie rozpoczął Prof. Szostek i podziękował z przybycie. I poinformował, że będą poruszane tematy związane z finansowaniem Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, Anthropological Review i platformy wydawniczej De Gruyter. Dlatego na zebranie zostali zaproszeni Redaktor Naczelna Anthropological Review Pani prof. dr hab. Maria Kaczmarek i Koordynator De Gruyter na Europę Wschodnią Pan Krystian Stefański. W zebraniu uczestniczyli następujący członkowie Zarządu Głównego PTA: prof. Krzysztof Szostek, prof. Sławomir Kozieł, dr hab. Alicja Budnik, prof. Elżbieta

Żądzińska, dr hab. Marta Krenz-Niedbała, prof. Ryszard Żarów, prof. Teresa Sławińska-Ochla, dr hab. Jacek Tomczyk oraz prof. Maria Kaczmarek, dr Joanna Nieczuja-Dwojacksa i Pan Krystian Stefański.

Na prośbę Przewodniczącego PTA Pan Krystian Stefański przedstawił ofertę De Gruyter'a dla Anthropologica Review. Pan Krystian Stefański zaproponował co następuje:

1. Wprowadzenie narzędzia marketingowego, które spowoduje dywersyfikację autorów (60% autorów spoza Polski), oraz włączenie redaktorów z USA, Niemiec, Nowej Zelandii itp.
2. Wprowadzenie aktywnego marketingu ze strony DeGruyter (call for papers, dodatkowy mailing do cytowanych autorów).
3. Kampania internetowa, w której słowa kluczowe będą kierowały do strony Anthrpological Review.
3. Rozdawanie ulotek dotyczących AR na konferencjach i spotkaniach naukowych.
4. Promowanie AR w mediach społecznościowych.
5. Propozycja dotycząca redakcji technicznej, edycji i formatowania AR przez platformę DeGruyter.
6. Pomoc we wprowadzeniu czasopisma do JCR

Pan Krystian Stefański zaproponował następującą drogę finansowania: Granty Ministerialne, pomoc w finansowaniu przez Uczelnie, wprowadzenie drobnych opłat autorskich, sprzedaż czasopisma przez platformę DeGruyter. Przewodniczący poinformował, że PTA składa już po raz drugi grant na finansowanie AR do Ministerstwa i jeżeli tak jak w roku poprzednim uzyskamy dofinansowanie to Polskie Towarzystwo Antropologiczne będzie miało trochę większą swobodę finansową.

Pani prof. Maria Kaczmarek stwierdziła, że zna ofertę DeGruyter i zapytała o szczegóły wprowadzania poszczególnych artykułów na platformę i czy DeGruyter przejmie prace techniczne. W odpowiedzi Pan Krystian Stefański

stwierdził, że możliwa jest publikacja pojedynczych artykułów pomiędzy zeszytami co może być przyciągające autorów ze względu na szybkość wydawania a całą pracę redakcji technicznej wykonywałby zespół DeGruyter co odciążałoby Redakcję AR.

Pani prof. Kaczmarek stwierdziła, że Zarząd wraz z Redakcją AR powinni wybrać opcję, aby móc napisać do ministerstwa projekt.

W efekcie dyskusji podjęta została decyzja, że Przewodniczący wraz ze Skarbnikiem PTA i Redaktor Naczelną AR złożą projekt do ministerstwa o dofinansowanie wydawania AR w wersji elektronicznej przez platformę DeGruyter z ich obsługą techniczną. Jednocześnie potrzebne zeszyty w wersji papierowej będą opłacane z funduszy PTA.

Pani prof. Maria Kaczmarek podkreśliła, że podejmie rozmowy z władzami Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu o kooperacji w wydawaniu i współfinansowaniu AR i jeżeli nie będzie problemu ze strony Zarządu PTA aby UAM był widoczny w stopce redakcyjnej to jest to szansa na odciążenie finansowe. Przewodniczący wraz z Zarządem stwierdzili, że wspierają taki sposób współfinansowania.

Następnie Skarbnik PTA Pani dr hab. Marta Krenz-Niedbała przedstawiła sytuację finansową związaną przede wszystkim ze spływaniem składek członkowskich i podkreśliła wraz z Przewodniczącym PTA, że przy takich wysokościach składek, które nie zmieniły się od wielu lat PTA nie jest praktycznie w stanie bilansować swoich wydatków pomimo dopływu środków z grantów i sponsorów. Jest to między innymi związane ze wzrostem opłat za prowadzenie stron internetowych oraz utrzymaniem czasopisma AR w przypadku wydawania 4 zeszytów rocznie. Dlatego Przewodniczący wniósł wniosek formalny o podniesienie składki członkowskiej na rok 2018 do 100 zł. w przypadku członków rekrutujących się z pracowników oraz 50 zł. w przypadku studentów i doktorantów. Przy założeniu, że będzie wpłacała taka sama liczba jak do tej pory kwota, którą będzie dysponował Zarząd PTA

wzrośnie z ok. 7 tys. rocznie do ok. 13 tys. rocznie co umożliwi zamknięcie budżetu PTA. Zwrócono również uwagę, że pomimo poprawy w ściągalności składek niestety duża grupa członków nie płaci bieżących składek nie mówiąc już o zaległościach.

Podczas głosowania Zarząd PTA jednogłośnie przyjął propozycję podniesienia składek członkowskich począwszy od 2018 roku.

Na tym zebraniu się zakończyło

Informacje zostały sporządzone przez dr Joannę Nieczuję-Dwojacką i prof. Krzysztofa Szostka.

INFORMACJE Z WALNEGO ZEBRANIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANTROPOLOGICZNEGO

Dnia 15 września 2017 roku w trakcie Konferencji Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w Szczecinie odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawcze PTA. Program Walnego Zebrania przedstawiał się następująco:

Program Walnego Zebrania Polskiego Towarzystwa Antropologicznego

Szczecin 14 września 2017 roku

1. Przyjęcie porządku obrad
2. Sprawozdanie finansowe skarbnika PTA
3. Sprawozdanie z działalności organizacyjnej - referuje Przewodniczący PTA
4. Zmiana wysokości składek członkowskich od 2018 roku.
5. Nadanie Członkostwa Honorowego wieloletniej Przewodniczącej PTA Pani dr hab. Danucie Kornafel
 - laudacja Pan Profesor Guido Kriesel
 - referuje Przewodniczący PTA
6. Wybór ośrodka do organizacji 47 Konferencji PTA w 2019 roku.
7. Wolne Wnioski

W związku z nieobecnością Sekretarz Zarządu Głównego PTA Pani dr Beaty Cienkosz-Stepańczak na wniosek Przewodniczącego i za zgodą przybyłych na Walne Zebranie Członków PTA członków Zarządu funkcje

sekretarza zebrania objęła Pani dr Joanna Nieczuja-Dwojacka. Przewodniczący przedstawił porządek zebrania, który został przyjęty.

Na wstępie zebrania Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Antropologicznego podsumował dwa lata działania Zarządu Głównego PTA. Przedstawił informacje dotyczące aktywności Zarządu PTA w organizacji i współorganizacji oraz w aspekcie objęcia honorowym patronatem sześciu konferencji naukowych na terenie Polski. Poinformował, że dzięki współpracy z Panią dr hab. Marta Kren-Niedbałą, Panią prof. dr hab. Marią Kaczmarek, Panią dr hab. Iwona Teul i Panem mgr Jackiem Wrzesińskim udało się pozyskać dofinansowanie z funduszy ministerialnych DUN. Przewodniczący poinformował zgromadzonych, że z inicjatywy Zarządu PTA został stworzony projekt napisania podręcznika antropologii fizycznej. Podręcznik ma być całości finansowany przez PWN, a jego premiera będzie miała miejsce w ostatnim kwartale 2018 roku. Pan profesor Krzysztof Szostek przekazał również informację, że

Polskie Towarzystwo Antropologiczne wraz z Komisją Antropologiczną Komitetu Biologii Organizmalnej PAN oraz Komisją Antropologiczną PAU zainicjowało nowelizację ustawy dotyczącą szczątków ludzkich, która w chwili obecnej została przyjęta do procesowania przez Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i jest w chwili obecnej uzgadniana z międzyresortowych dyskusjach.

W następnym punkcie Skarbnik PTA Pani dr hab. Marta Krenz-Niedbała przedstawiła sprawozdanie dotyczące wydatków PTA za rok 2016. Wskazała, że główne wydatki były związane z obsługą księgową PTA, tłumaczeniem i korektą artykułów przeznaczonych do druku w Anthropological Review, drukiem AR, opłatą platformy DeGruyter, kosztami wysyłania AR, opłaty pocztowe i bankowe, utrzymanie strony internetowej. Pani skarbnik poinformowała zgromadzonych, że opłaty członkowskie płaci mniej niż połowa

członków PTA. W efekcie bez dopływu pieniędzy od sponsorów i grantów zewnętrznych PTA nie jest się same w stanie utrzymać przy takich wpłatach członkowskich. Podkreślono, że w tym roku zamykamy bilans na plusie, ponieważ otrzymaliśmy dofinansowanie. Nie ma jednak pewności, że znów dostaniemy jakiegokolwiek dofinansowanie z Ministerstwa. Skarbnik prosi równocześnie aby przy wpłatach na konto PTA było napisane jaki oddział dana osoba reprezentuje.

Pani dr hab. Marta Krenz-Niedbała poinformowała, że przez ostatnie kilka lat udało się pozyskać kilku sponsorów prywatnych. Nie są to jednak pewne przychody. Dlatego najważniejszą opcją przychodu jest składka członkowska. Przewodniczący zaznaczył, że chciałby nagradzać młode osoby z wybitne prezentacje na konferencjach i za badania naukowe, ale obecnie PTA nie stać na to. Od dłuższego czasu wpłaca regularnie jedynie 50% członków dlatego między innymi został wniesiony wniosek o podwyższenie składek, które umożliwią płynność finansową PTA.

Przewodniczący zaproponował podniesienie składek do 100 zł dla pracowników oraz 50 zł dla studentów i doktorantów. Podczas głosowania tajnego zgromadzeni na Sali członkowie PTA zagłosowali:

za: 47, przeciw: 0, głosy wstrzymujące: 6. **Wniosek przeszedł.**

W dalszej części obrad zostało wręczone Pani dr hab. Danucie Kornafel powołanie na Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. W imieniu Konwentu ds. nadawania członkostwa honorowego laudację przeczytał Pan profesor Gudo Kriesel, rekomendując, aby pozytywnie rozpatrzyć wniosek o nadanie członka honorowego. Wniosek został przyjęty.

Pani dr hab. Danuta Kornafel podziękowała za nową jakość PTA i przyjęła tą rekomendację. Następnie Przewodniczący w imieniu Zarządu

Głównego podziękował Redaktor Naczelnej Anthropological Review Pani prof. dr hab. Marii Kaczmarek za gigantyczną pracę. Powiedział, że jesteśmy dumni z tego, że Pani Profesor wywindowała AR na wysoki poziom, podkreślając, że otrzymana punktacja na liście B są wyższe niekiedy niż te, które są na liście A.

Pani Profesor Maria Kaczmarek zabrała głos i stwierdziła, że nie zadowala Jej to co jest. „Chcę więcej i apeluję o przesyłanie artykułów i zachęcanie zagranicznych przyjaciół do publikowania u nas. Czasopismo przetrwało II wojnę światową i czasy komunistyczne. Mamy więc obowiązek, by Anthropological Review było wizytówką zarówno polskiej jak i światowej antropologii. Zróbmy więc wszystko, by móc aplikować na coraz wyższe listy rankingowe”.

Na zakończenie Przewodniczący PTA wraz z Panem prof. dr hab. Ryszardem Żarowem zaproponował aby za dwa lata Konferencja PTA odbyła się w Krakowie. Zgromadzeni członkowie przyjęli tę propozycję przez aklamację.

Na tym Walne zebranie Polskiego Towarzystwa Antropologicznego zostało zamknięte.

Informacje zostały sporządzone przez dr Joannę Nieczuję-Dwojacką i prof. Krzysztofa Szostka

INFORMACJE REDAKCJI ANTHROPOLOGICAL REVIEW

Najnowszy tom Anthropological Review (tom 80, 2017) dostępny jest na stronach: www.degruyter.com/view/j/anre i www.ptantropologiczne.pl

Editor-in-Chief

Maria Kaczmarek, Institute of Anthropology, Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland

Editors

Maciej Henneberg, University of Adelaide, Australia Sławomir Kozieł, Ludwik Hirsfeld Institute of Immunology and Experimental Therapy, Polish Academy of Sciences, Wrocław, Poland

Assistant Editor

Magdalena Durda-Masny, Institute of Anthropology, Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland

Editorial Board

Tamás Bereczkei, University of Pécs, Hungary

Cristina Bernis, Autonomous University of Madrid, Spain

Tadeusz Bielicki, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland

Jadwiga Charzewska, National Food and Nutrition Institute, Warsaw, Poland

Henryk Głąb, Jagiellonian University in Kraków, Poland

Rimantas Jankauskas, Vilnius University, Lithuania

Sylvia Kirchengast, University of Vienna, Austria
Sang-Hee Lee, University of California, Riverside, USA
Robert M. Malina, University of Texas at Austin, USA
Wiesław Osiński, University School of Physical Education, Poznań, Poland
Friedrich W. Rösing, University of Ulm, Germany
Lawrence M. Schell, University at Albany, State University of New York, USA
Holger Schutkowski, Bournemouth University, UK
Lynnette Leidy Sievert, University of Massachusetts Amherst, USA
Krzysztof Szostek, Jagiellonian University in Kraków, Poland
Douglas H. Ubelaker, Smithsonian Institution, Washington DC, USA
Stanley J. Ulijaszek, University of Oxford, UK
Ines Varela-Silva, Loughborough University, UK
Taro Yamauchi, Hokkaido University, Japan
Babette S. Zemel, University of Pennsylvania, Perelman School of Medicine,
USA
Albert Zink, EURAC Institute for Mummies and the Iceman, Bolzano, Italy
Elżbieta Żądzińska, University of Łódź, Poland

Language Advisor

Krzysztof Nalepa

Statistical Advisor

Janusz Brudecki, University School of Physical Education in Kraków, Poland

**Zapraszamy do publikowania w *Anthropological Review*, najstarszym i
najlepszym polskim czasopiśmie antropologicznym!**

Redaktor Naczelna Anthropological Review

Prof. dr hab. Maria Kaczmarek

**INFORMACJE O KONFERENCJACH ORGANIZOWANYCH
I WSPÓLORGANIZOWANYCH PRZEZ
POLSKIE TOWARZYSTWO ANTROPOLOGICZNE**

***XLVI OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWEA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANTROPOLOGICZNEGO,
SZCZECIN, 13-15 WRZEŚNIA 2017***

W dniach 13-15 września 2017 roku odbyła się XLVI Konferencja PTA „Non omnis moriar” medycyna i antropologia w badaniu przeszłości i przyszłości człowieka”, której obrady miały miejsce na terenie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (PUM) w Szczecinie, ul. Rybacka 1. Opiekę nad konferencją sprawował Oddział Szczeciński PTA, Katedra Anatomii Prawidłowej i Klinicznej PUM, Katedra Medycyny Sądowej, Zakład Genetyki Sądowej PUM, Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów, Katedra Anatomii Funkcjonalnej Człowieka i Biometrii Wydział Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego. Dzięki przychylności władz PUM do dyspozycji była oddana aula oraz dwie sale, w których mogły odbywać się obrady poszczególnych sesji panelowych. W konferencji wzięło udział 116 uczestników z Polski, w tym 7 osób z zagranicy (Austrii, Danii, Czech, Litwy, Szkocji, Szwecji i Ukrainy) oraz 26 doktorantów i studentów. Liczba uczestników wygłaszających referaty: 68, w tym 4 wygłoszone przez uczestników z zagranicy. Liczba i nazwa 28 reprezentowanych przez uczestników jednostek naukowych (uczelni) - z Polski:

Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego

Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie

Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

Dolnośląska Szkoła Wyższa Wrocław

Fundacja Niezlomni im. Zygmunta Szendzielorza „Łupaszkii”
Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy Warszawa
Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk
Wrocław
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Pracownia Antropologii
Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Uniwersytet Humanistyczno-Technologiczny im. Kazimierza Pułaskiego w
Radomiu
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Uniwersytet Medyczny w Łodzi
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Uniwersytet Łódzki
Uniwersytet Mikołaja Kopernika Toruń
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
Uniwersytet Rzeszowski
Uniwersytet Szczeciński
Uniwersytet Zielonogórski
Warszawski Uniwersytet Medyczny
Wyższa Szkoła Integracji Europejskiej w Szczecinie
oraz z zagranicy: Human Motion Diagnostics Center, Department of Human
Movement Studies, University of Ostrava, Czech Republic, Instytut Historii
Ukrainy NAN Kijów Ukraina.

Komitet Naukowy: konferencji obejmował 30 osób, w kolejności alfabetycznej byli to:

dr hab. Alicja Budnik, prof. UKSW, dr hab. Anna Burdukiewicz, prof. AWF, prof. dr hab. Jadwiga Charzewska, AWF, prof. dr hab. Joachim Cieřlik, UAM, dr hab. Monika Chudecka US, dr hab. Henryk Głęb, prof. UJ, prof. dr hab. Stanisław Gołęb, AWF, prof. dr hab. Bohdan Gworys, WUM, dr hab. Elżbieta Haduch, prof. UJ, prof. dr hab. Maria Kaczmarek, UAM, dr hab. Danuta Kornafel, WNP DSW, dr hab. Magdalena Kosińska, UAM, prof. dr hab. Sławomir Koziel, PAN, dr hab. Tomasz Kozłowski, prof. UMK, dr hab. Barbara Kwiatkowska, prof. UW, prof. dr hab. Jacek Lewnadowski, AWF, dr hab. Wiesław Lorkiewicz, prof. UŁ, prof. dr hab. n med. Mirosław Parafiniuk, PUM, prof. dr hab. Bogusław Pawłowski, UW, prof. dr hab. Janusz Piontek, UAM, prof. dr hab. Anna Siniarska, UKSW, prof. Teresa Sławińska-Ochła, AWF, prof. dr hab. Krzysztof Szostek, UJ, dr hab. Anita Szwed, UAM, dr hab. n med. Iwona Teul, PUM, dr hab. Jacek Tomczyk, UKSW, prof. dr hab. n med. Zbigniew Ziętek, PUM, dr hab. Ewa Ziółkowska-Lajp, prof. AWF, prof. dr hab. Ryszard Żarów, AWF, prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska, UŁ.

Komitet Organizacyjny konferencji obejmował 22 osoby: pracownicy Katedry i Zakładu Anatomii Prawidłowej i Klinicznej PUM (Iwona Teul, Aleksandra Gawlikowska-Sroka, Edyta Dzieciołowska –Baran, Maciej Mularczyk, Anna Stangret), Katedry Medycyny Sądowej PUM (Mirosław Parafiniuk), Zakładu Genetyki Sądowej PUM (Andrzej Ossowski, Jarosław Piątek, Marta Dipenbroek, Maria Szargut, Katarzyna Jałowińska), Katedry Anatomii Funkcjonalnej Człowieka i Biometrii US (Monika Chudecka, Elżbieta Sieńko-Awierianów, Katarzyna Leźnicka, Anna Krajewska-Pędzik, Wioletta Łubkowska, Katarzyna Sygit) oraz Wydziału Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego (Ewa Rębacz-Maron, Danuta Umiastowska .

Konferencję zaszczyli swoją obecnością *Prof. Dr. Walther Parson Institute of Legal Medicine, Medical University of Innsbruck, Austria, Forensic*

Science Program, The Pennsylvania State University, PA, USA, Prof. Rimantas Janaukaskas, Department of Anatomy, Histology, Anthropology Faculty of Medicine, Vilnius University, Prof. dr hab. n med. Wojciech Branicki z Ośrodka Badań Genetycznych i Nutrigenomiki z Małopolskiego Centrum Biotechnologii UJ w Krakowie, Prof. dr hab. n med. Tomasz Grzybowski z Katedry Medycyny Sądowej, Zakładu Genetyki Molekularnej i Sądowej Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Prof. dr hab. n med. Ewa Stachowska, Zakład Dietetyki Klinicznej PUM oraz Rob M Ellam z University of Glasgow, Glasgow Scottish Universities Environmental Research Centre i Prof. Marie Allen Uniwersytet Uppsala, Institutionen för immunologi, genetik och patologi, Medicinsk genetik och genomic.

Uroczyste otwarcie konferencji miało miejsce 13 września 2017 roku o godzinie 10:30.

Otwarcia dokonali: przewodniczący komitetu organizacyjnego XLVI Konferencji PTA prof. Mirosław Parafiniuk, przedstawiciele władz PUM (prof. Barbara Dołęgowska, prorektor ds. studenckich) oraz przewodniczący PTA prof. Krzysztof Szostek i Organizator Konferencji Pani dr hab. Iwona Teul

Prof. dr hab. Mirosław Parafiniuk

Prof. dr hab. Krzysztof Szostek

Dr hab. Iwona Teul

prof. dr hab. Barbara Dołęgowska

Uczestnicy sesji podczas wykładu Profesora Walthera Parsona “Molecular Anthropology meets Forensic Genetics: Closing the Ranks”

Dla wszystkich przybyłych gości honorowych, władz Uczelni PUM, US i uczestników konferencji w Auli Rektoratu PUM odbył się koncert męskiego kwartetu wokalnego Sweet Four, który kończył oficjalne otwarcie konferencji.

Koncert męskiego kwartetu wokalnego Sweet Four

W czasie trwania konferencji miały miejsce trzy sesje plenarne, w których wykłady plenarne wygłosili światowej rangi zaproszeni naukowcy. Pierwsza sesja plenarna, w dniu 13 września, otwierała naukowe obrady konferencji w godzinach przedpołudniowych. Pierwszym głoszącym wykładowcą był Prof. Dr. Walther Parson “ Molecular Anthropology meets Forensic Genetics: Closing the Ranks”.

Profesor Walther Pearson

Druga sesja plenarna odbyła się 14 września w godzinach rannych, a referaty wygłosili: prof. dr hab. n med. Wojciech Branicki „Genetyczna predykcja koloru skóry u człowieka” i prof. dr hab. n med. Tomasz Grzybowski "Ewolucyjna i demograficzna historia Europy Środkowej i Wschodniej w świetle ustaleń genetyki populacyjnej". Na trzeciej sesji plenarnej 15 września wystąpili prof. Rimantas Jankauskas z wykładami pt „Stature variation in Lithuanian archaeological samples during millenia” oraz prof. dr hab. n med. Ewa Stachowska "Ty i trylion Twoich przyjaciół", czyli o mikroflorze jej wpływy na mózg i regulacji przez żywienie”.

Obrady naukowe odbywały się w wyposażonych w sprzęt multimedialny salach Rektoratu PUM. Ogółem miało miejsce 14 sesji panelowych. Referaty naukowe wygłoszono w następujących sesjach tematycznych: Antropologia historyczna, Antropologia ontogenetyczna, Ontogeneza biomedyczna, Biologia rozwojowa, Biologia populacji historycznych, Biodemografia i techniki badań antropologicznych, Medycyna, antropologia i genetyka sądowa, Auksologia i Antropologia Kliniczna, Antropomotoryka, Antropologia fizyczna i stosowana,

Otyłość jako trend czasowy w biologii człowieka. Łącznie przedstawiono 68 komunikatów. Najliczniej reprezentowane były sesje o tematyce ontogenetycznej w czasie których wygłoszono 29 referatów oraz Antropologii fizycznej i genetyki sądowej- 11. Sesje: Antropomotoryka reprezentowały po 8 referatów, Biologia Populacji Historycznych z Antropologią historyczną (20 referatów). Równocześnie z sesjami ustnymi odbyła się sesja plakatowa, w której przedstawiono 34 plakaty w sesjach tematycznych: Antropologia fizyczna i stosowana oraz Ontogeneza. Antropomotoryka. Tradycyjnie odbył się konkurs na najlepszy poster, czyli prezentację naukową młodych naukowców (studentów i doktorantów). Jury konkursowe w osobach prof. dr hab. Sławomir Koziół, prof. dr hab. Ryszard Żarów, dr hab. n. zdr. Monika Chudecka, dr hab. Jacek Tomczyk, oraz dr hab. Marta Krenz-Niedbała pod przewodnictwem prof. Marii Kaczmarek wyłoniło zwycięzcę była nią Doktorantka Zakładu Antropologii UJ, Pani mgr Magdalena Żywicka za pracę Pt. „ Wpływ treningu piłkarskiego na rozwój i zmiany wzorca lateralizacji u chłopców w wieku 5-15 lat” oraz Katarzyna Król za poster na temat: Zachowania afiliacyjne i agresywne wyjców czarnych (*Alouatta caraya*) z wrocławskiego ogrodu zoologicznego.

Po referatach odbywały się dyskusje, które często przenosiły się do kularów, gdzie przy poczęstunku i kawie zamieniały się w towarzyskie rozmowy, W pierwszym dniu konferencji swoje książki z dziedziny biologii medycznej i medycyny zaprezentowało wydawnictwo PUM.

Walne Zgromadzenie Członków PTA odbyło się drugiego dnia konferencji w godzinach popołudniowych. Podczas zebrania na członka honorowego PTA została wybrana prof. Nie bez znaczenia dla integracji uczestników przybyłych na konferencję PTA do Szczecina był wspólnie spędzony czas poza salami wykładowymi. Do takich chwil zaliczyć należy rejs statkiem po Odrze pierwszego dnia konferencji w godzinach wieczornych, oraz bankiet w restauracji Stara Rzeźnia na terenie byłego portu Starej Łasztowni. Zakończenie konferencji miało miejsce w godzinach wczesno popołudniowych

15 września. Odbyło się krótkie podsumowanie, podziękowanie organizatorom i wręczeniem nagród za najlepsze plakaty, przewodnicząca PTA, prof. Krzysztof Szostek poinformował wszystkich, że XLVII Konferencja PTA, planowana w 2019 roku, będzie organizowana przez Krakowski Oddział PTA. Dla Szczecińskiego Oddziału PTA i Współorganizatorów konferencji był to wielki zaszczyt i przyjemność gościć wszystkich Państwa po tylu latach nieobecności w Szczecinie. Jeszcze raz Wszystkim gościom i uczestnikom XLVI Konferencji PTA dziękujemy za przybycie. Mamy nadzieję, że udało nam się wypełnić posłanie zawarte w tytule konferencji, a mianowicie pokazać, iż w dziejach nauk służących człowiekowi Antropologia i Medycyna to dyscypliny naukowe, wykazujące nieprzerwanie powiązania z badaniem ciała, chorób i życia w czasie i przestrzeni. **Do zobaczenia w Krakowie!!!**

Pamiątkowe zdjęcie uczestników konferencji

Informacje przygotowała Iwona Teul

FUNERALIA LEDNICKIE – DWADZIEŚCIA LAT MINĘŁO...

Tradycyjnie, jak co roku w maju, archeolodzy i antropolodzy spotkali się nad jeziorem Lednickim w gościnnych progach Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Muzeum, Polskie Towarzystwo Antropologiczne oraz Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich od ponad dwudziestu lat organizują spotkania poświęcone wielowymiarowym badaniom cmentarzysk. Ostatnie Funeralia opatrzone tytułem **Stary materiał – nowe spojrzenie** z jednej strony były próbą podsumowania dotychczasowej współpracy obu dyscyplin a z drugiej dały możliwość krytycznego spojrzenia na pojawiające się nowe możliwości badawcze – zarówno terenowe, jak i laboratoryjne.

Badanie przeszłości jest procesem ciągłym. Nasze możliwości poznawcze zależne są od metod i metodologii podejścia. Stawiane pytania o naszą przeszłość powodują ciągłe poszukiwania metod umożliwiających jak najbardziej kompleksową ocenę przeszłości, analizę przemian, tempa rozwoju oraz ukazanie roli jaką w minionym czasie odgrywał człowiek.

Archeologia i antropologia współpracując na polu rekonstrukcji przeszłości człowieka wciąż poszukują własnych ale i wspólnych metod, dziedzin, sposobów postępowania aby uzyskać jak najbardziej zbliżony obraz podmiotu swych dociekań. Człowiek żyjąc w określonym środowisku zarówno mentalnie jak i pod względem budowy jest uzależniony od otoczenia i staje się jego odzwierciedleniem. Dlatego też spektrum badań oraz zakres możliwości badawczych jest nieograniczony. A im bardziej szczegółowe pytania, im większe grono współpracowników tym obraz człowieka z przeszłości staje się pełniejszy, bardziej wiarygodny. Dotyczy to także badania człowieka współczesnego – im bardziej kompleksowe badania tym diagnoza wiarygodniejsza i większe możliwości pomocy, naprawy, czy wytyczenie procesu naprawczego.

Archeologia i antropologia będąc naukami społecznymi swe zainteresowania badawcze kierują w stronę wzajemnych relacji człowieka, jego kultury materialnej i środowiska.

Przysłuchując się dyskusji podczas funeraliów rodzi się szereg pytań o kondycję obu dyscyplin jak i o wzajemne relacje. Czy trudna droga współpracy, rozpoczęta w XIX wieku, ma więcej wspólnych idei, czy też każda dziedzina podąża swoją drogą wypracowaną w toku rozwoju dyscypliny mając inne podstawy metodologiczne? Czy obraz przeszłego człowieka jest jedną wspólną wizją człowieka którego rozwój możemy przedstawić jako spójną zarówno kulturowo, cywilizacyjnie jak i środowiskowo?

Do wygłoszenia referatów, będących przyczynkiem do dyskusji, zostali zaproszeni zarówno archeolodzy jak i antropolodzy. Poruszane zagadnienia dotyczyły zarówno podstaw metodologicznych obu dyscyplin, interpretacji, komunikacji i wartościowania badań, a także najnowszych metod stosowanych na potrzeby realizacji zasadniczego zadania – rekonstrukcji człowieka i jego relacji ze środowiskiem.

Wykorzystanie najnowszych metod badawczych – zarówno terenowych jak i laboratoryjnych nie jest standardowym postępowaniem badawczym. Niemniej co raz częściej obserwujemy regularną współpracę z naukami informatycznymi, stosowanie nowoczesnych analiz a również wykorzystywanie metod badawczych i dokumentacyjnych zaczerpniętych z nauk geofizycznych. Pozwala to optymistyczniej spojrzeć na współpracę archeologów i antropologów i jej rezultaty.

Nowoczesne publikacje, strony internetowe, relacje badań on-line stają się naszą codziennością. Rezultaty badań i analiz co raz częściej wykorzystywane są na potrzeby popularyzacji wiedzy o człowieku i prezentacji jego przeszłości w kontekście lokalnych warunków środowiskowych. Nowoczesne techniki prezentacji, skanowanie i możliwości druku 3D wykorzystywane są na potrzeby

wystaw tematycznie związanych z badaniami archeologiczno-antropologicznymi.

W dwudziestych Funeraliach Lednickich wzięło udział ponad stu uczestników, wygłoszono 19 referatów, stworzono możliwość prezentacji multimedialnej ukazujące nowe możliwości wystawiennicze.

Podczas konferencji odbył się też promocja publikacji, wydanej dzięki dotacji Ministra Kultury i Dziedzictw Narodowego, a poświęconej grobom z monetami cmentarzyska w Dziekanowicach. Cmentarzyska będącego pretekstem do zorganizowania pierwszych Funeraliów Lednickich.

Na miejscu można też było uzupełnić bibliotekę „funeralną” – w zorganizowanym polowym stoisku do nabycia był wszystkie dostępne tomy funeralne.

Materiały z Funeraliów będą publikowane.

Jacek Wrzesiński

Otwarcie 20-tych Funeraliów Lednickich. Stoją od prawej – prof. Wojciech Dzieduszycki (reprezentujący SNAP), prof. Krzysztof Szostek (reprezentujący PTA), prof. Andrzej Wyrwa (MPP na Lednicy), Jacek Wrzesiński, fot. Mariola Józwickowska

20 lat minęło... gratulacje składają i upominek wręczają prof. Barbara Kwiatkowska i prof. Krzysztof Boryslawski z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, fot. Mariola Józwiakowska

Wykład inauguracyjny profesora Jana Chochorowskiego – Instytut Archeologii Uniwersytet Jagielloński, fot. Mariola Józwiakowska

Uczestnicy na sali obrad, w pierwszym rzędzie prof. Arkadiusz Marciniak (Instytut Archeologii UAM) i prof. Maria Kaczmarek (Instytut Antropologii UAM), fot. Mariola Józwickowska

Zakupy wydawnictw funeralnych, zakupów dokonują dr Karol Kollinger (IAiE PAN Warszawa) i dr Michal Lutovský (Urząd ochrony zabytków w Pradze, Czechy), fot. Mariola Józwickowska

XII OGÓLNOPOLSKA STUDENCKA KONFERENCJA ANTROPOLOGICZNA

W dniach od 31 marca do 02 kwietnia 2017 r. w Poznaniu odbyła się XII Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, pt. „Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce”. Po raz pierwszy gospodarzem Konferencji był Instytut Antropologii UAM. Konferencja wzbudziła ogromne zainteresowanie wśród studentów wszystkich stopni studiów, bowiem czynny udział wzięło 64 studentów, 17 uczestników biernych oraz liczne grono opiekunów naukowych.

Honorowy patronat nad Konferencją objął prof. dr hab. Krzysztof Szostek - przewodniczący Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.

Członkami Komitetu Naukowego byli: prof. dr hab. Joachim Cieślik - Zakład Biologii Rozwoju Człowieka, Instytut Antropologii Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; prof. dr hab. Maria Kaczmarek - Zakład Biologii Rozwoju Człowieka, Instytut Antropologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; prof. dr hab. Izabela Makałowska – Zakład Genomiki Zintegrowanej, Instytut Antropologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; prof. dr hab. Bogusław Pawłowski - Katedra Biologii Człowieka, Uniwersytet Wrocławski; prof. dr hab. Janusz Piontek - Zakład Biologii Ewolucyjnej Człowieka, Instytut Antropologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; prof. dr hab. Krzysztof Szostek - Zakład Antropologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków; prof. nadzw. dr hab. Magdalena Kosińska - Zakład Biologii Rozwoju Człowieka, Instytut Antropologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; prof. nadzw. dr hab. Barbara Kwiatkowska - Katedra Anatomii, Uniwersytet Przyrodniczy, Wrocław; dr hab. Urszula Czerniak - Zakład Antropologii i Biometrii, Akademia Wychowania Fizycznego, Poznań; dr hab. Grażyna Liczbińska - Zakład Ekologii Ewolucyjnej Człowieka, Instytut Antropologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; dr hab. Anita Szwed – Zakład Biologii Rozwoju Człowieka, Instytut

Antropologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań; dr hab. Iwona Teul - Zakład Anatomii Prawidłowej i Klinicznej, Pomorski Uniwersytet Medyczny, Szczecin; dr hab. Jacek Tomczyk - Zakład Antropologii Biologicznej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa; dr hab. Iwona Wronka - Zakład Antropologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.

Komitetowi Organizacyjnemu Konferencji przewodniczyli: mgr Tomasz Hadada oraz mgr Joanna Ratajczak, a opiekę nad organizacją Konferencji objęła dr hab. Anita Szwed; wszyscy z Zakładu Biologii Rozwoju Człowieka, Instytutu Antropologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Podczas Konferencji referaty plenarne wygłosili: prof. dr hab. Izabela Makałowska („Jeden raz Mount Everest czy sto razy Gubałówka?”), dr Magdalena Smyk („Więc chodź pomaluj mój świat, na żółto i na niebiesko); prof. nadzw. dr hab. Magdalena Kosińska (Konsekwencje zmiany wieku przystąpienia do rozrodu).

Swoje dokonania Studenci zaprezentowali podczas sesji posterowej oraz w wystąpieniach ustnych w ramach 6 sesji tematycznych: 1) Demografia i ewolucja człowieka; 2) Auksologia; 3) Paleopatologia, 4) Antropologia stosowana; 5) Biologia populacji pradziejowych oraz 6) Varia.

Nagrodę Komitetu Naukowego za najlepszy referat *ex aequo* otrzymały: Aleksandra Krotowska „Związek czynników okołourodzeniowych z ryzykiem wystąpienia depresji i zaburzeń lękowych w progresywnej fazie ontogenezy. Przegląd badań”. Natalia Mucha „Analiza antropologiczna szkieletów osób pochowanych w Kościele świętych Janów w Toruniu”. Nagrodę Komitetu Naukowego za najlepszy poster otrzymały: Justyna Karkus i Joanna Mietlińska „Rodzaje wad zębowych i ich etiologia na przykładzie populacji historycznych z rejonu Brześcia Kujawskiego”. Nagrodę publiczności za najlepszy poster *ex aequo* otrzymali: Wenesa Woźniak „DNA z przeszłości – czyli kilka słów o kopalnym DNA”. Paulina Celebias, Jakub Winkler-Galicki, Magdalena Zdanowicz „Znaczenie śladów podoskopijnych na miejscu

zdarzenia”. Nagrodę publiczności za najlepszy referat otrzymał: Tomasz Hadada „Biologiczna ocena występowania porodów przedwczesnych”.

Wszyscy byli pod dużym wrażeniem poziomu Konferencji oraz sposobu dyskusji najmłodszych adeptów nauki. Spotkanie sprzyjało oczywiście nawiązywaniu kontaktów oraz dyskusjom kulturalowym.

Bardzo dziękujemy za aktywny udział w Konferencji i już dziś zapraszamy na kolejne spotkanie, tym razem do Wrocławia.

Informacje przygotowali Anita Szwed i Tomasz Hadada

INFORMACJE Z ODDZIAŁÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANTROPOLOGICZNEGO

ODDZIAŁ BYDGOSKI PTA

W br. bydgoski oddział PTA, skupiający w większości pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego i Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, utrzymał liczbę aktywnych członków, podejmujących działalność naukową w obszarze antropologii sportowej, auksologii oraz osteologii.

W dniu 10 listopada odbyło się zebranie członków oddziału, podczas którego omówiono sprawy bieżące dotyczące zajęć dydaktycznych z zakresu antropologii i antropometrii prowadzonych w obu bydgoskich uczelniach oraz problemów związanych z potrzebą zintensyfikowania współpracy naukowej grup członkowskich, celem doprowadzenia do organizacji konferencji naukowej obejmującej obszary poszczególnych działów antropologii.

Pamiętkowe zdjęcie większości członków bydgoskiego oddziału obecnych na zebraniu oraz ich dorobek naukowy potwierdzony spisem prac opublikowanych w br. załączamy poniżej.

Członkowie Bydgoskiego Oddziału PTA.

PUBLIKACJE

Kochanowicz A, Sawczyn S, Niespodziński B, Mieszkowski J, Kochanowicz K, Żychowska M. Cellular Stress Response Gene Expression During Upper and Lower Body High Intensity Exercises. PLoS ONE 2017, Vol. 12, no 1, pp. 1-13

Gmiat A, Mieszkowski J, Prusik K, Prusik K, Kortas J, Kochanowicz A, Radulska A, Lipiński M, Tomczyk M, Jaworska J, Antosiewicz J, Ziemann E. Changes in pro-inflammatory markers and leucine concentrations in response to Nordic Walking training combined with vitamin D supplementation in elderly women. Biogerontology 2017, pp. 1-14

Kochanowicz A, Niespodziński B, Marina M, Mieszkowski J, Kochanowicz K, Zasada M. Changes in the Muscle Activity of Gymnasts During a Handstand on Various Apparatus. The Journal of Strength and Conditioning Research 2017

Żychowska M, Kochanowicz A, Kochanowicz K, Mieszkowski J, Niespodziński B, Sawczyn S. Effect of Lower and Upper Body High Intensity Training on Genes Associated with Cellular Stress Response. *BioMed Research International* 2017, Vol. 2017, art. id 2768546, pp. 1-8

Kochanowicz A, Kochanowicz K, Niespodziński B, Mieszkowski J, Sawicki P. Effects of systematic gymnastic training on postural control in young and adult men. *Science of Gymnastics Journal* 2017, Vol. 9, no 1, pp. 5-15

Kochanowicz A, Niespodziński B, Mieszkowski J, Kochanowicz K, Sawczyn S. The effect of gymnastic training on muscle strength and co-activation during isometric elbow and glenohumeral flexion/extension. *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness* 2017

Szark-Eckardt M, Napierała M P, Eksterowicz J, Żukow W, Łukaszewski R. Somatic Characteristics and Motor Capacity of 10-Year Swimming Pools from Basic School No. 60 in Bydgoszcz. *Collegium Antropologicum* 2017, Vol. 41, no 3, pp. 231-246

Eksterowicz J, Napierała M P, Żukow W. The Assessment of the Female Student Physique in Accordance with Heath-Carter Method. *Collegium Antropologicum* 2017, Vol. 41, no 2, pp. 143-150

Ligman O P, Napierała M, Pezala M, Gotowski R. Cechy somatyczne bydgoskich 15-letnich wioślarzy i kajakarzy. *Journal of Education, Health and Sport* 2017, Vol. 7, no 2, pp. 98-122
e-ISSN: 2391-8306

Piekorz Z., Lewandowski A., Szarski K., Radzimińska A., Strojek K.,

Styczyńska H., Zukow W. Kontuzje i urazy w świadomości biegaczy długodystansowych. Journal of Education, Health and Sport 2017; 7 (3): 143-152.

Piekorz Z., Lewandowski A., Radzimińska A., Weber-Rajek M., Siedlaczek M., Lulińska-Kuklik E., Moska W. Functional mobility and flexibility in young female swimmers. TRENDS in Sport Sciences 2017; 1 (24): 39-43

Lewandowski A., Piekorz Z., Biernat K., Bukowska W., Radzimińska A., Zukow W. Bóle kręgosłupa osób uprawiających wioślarstwo. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(4) : 454-466.

Informacje przygotował Andrzej Lewandowski

ODDZIAŁ ŁÓDZKI PTA

Katedra Antropologii UŁ uzyskała dofinansowanie NCN w konkursie OPUS 12 dla projektu badawczego „Wzorzec związanej z wiekiem i płcią zmienności gęstości mineralnej szkieletu i częstości złamań osteoporotycznych od neolitu do czasów nowożytnych jako wyznacznik zmian kondycji biologicznej populacji ludzkich” (kierownik projektu: prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska, termin realizacji 2017-2020 rok).

Katedra Antropologii UŁ realizuje wraz z Pracownią Biobank Lab Katedry Biofizyki Molekularnej UŁ projekt „Cyfrowe udostępnianie zasobów biomolekularnych i opisowych Biobanku i Katedry Antropologii Uniwersytetu Łódzkiego – charakterystyka populacji zamieszkujących tereny dzisiejszej Polski na przestrzeni dziejów”. Platforma informacyjna e-Człowiek.pl (kierownik mgr Błażej Marciniak, termin realizacji 2017-2020 rok). Jego celem jest popularyzacja wiedzy na temat populacji ludzkich zamieszkujących obszar Kujaw w okresie od XI do XVIII/XIX wieku.

Dr Beata Borowska-Strugińska uczestniczy od 2017r. jako konsultant od strony badań antropologicznych w projekcie NCN zatytułowanym „Północna część książęcego zespołu rezydencjonalnego na Górze Katedralnej w Chełmie, przygotowanego w IAI PAN w Warszawie, pod kierunkiem Prof. dr hab. Andrzeja Buko.

Doktorantka Pani Paulina Pruszkowska-Przybylska uczestniczyła w lipcu 2017 roku (03-08.07.2017) w warsztatach Summerschool “Child and Adolescent Growth and Nutrition” held in Potsdam and Gülpe.

Doktorantki Pani Justyna Karkus oraz Pani Joanna Mietlińska uczestniczyły w sierpniu 2017 r. w badaniach wykopaliskowych w Karin Tak Cave na terenie Republiki Górskiego Karabachu. Badania zorganizowane zostały przez Zakład Antropologii Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej im L. Hirszfelda Polskiej Akademii Nauk we współpracy z

Institute of Molecular Biology, National Academy of Sciences, Republic of Armenia.

KONFERENCJE

- w dniach 13-15.09.2017r. członkowie Oddziału Łódzkiego PTA uczestniczyli w konferencji Polskiego Towarzystwa Antropologicznego wygłaszając referaty oraz prezentując postery.

Paulina Pruszkowska-Przybylska, Elżbieta Żądzińska, Iwona Rosset, Marta Sobalska-Kwapis, Marcin Słomka, Dominik Strapagiel, Aneta Sitek „Wpływ karmienia piersią na proporcje i skład ciała u dzieci polskich w wieku 6-13 lat”
- referat

Joanna Mietlińska "Struktura urazów w zróżnicowanych społecznie i ekonomicznie grupach mieszkańców historycznego Brześcia Kujawskiego" – poster

Justyna Karkus "Wybrane wady aparatu żucia w okresie od neolitu do czasów nowożytnych na przykładzie ludności z cmentarzysk w Brześciu Kujawskim" - poster

- 18.11.2017 International Conference 25th Aschauer Soirée in Wrocław "Growth and social environment". W konferencji czynnie uczestniczyła doktorantka Katedry Antropologii Pani Paulina Pruszkowska-Przybylska. Referat: Paulina Pruszkowska-Przybylska, Elżbieta Żądzińska, Iwona Rosset, Aneta Sitek. Changes in the birth weight and length among Polish newborns during 2 decades (90's-10's).

PUBLIKACJE

Marchewka J., Borowska-Strugińska B., Czuszkiewicz J., Kliś K., 2017. Cervical Spine Anomalies: Children in One of the Oldest Churches in Poland. *International Journal of Osteoarchaeology* 27(5): 926-934.

Kozieł S., Kociuba M., Chakraborty R., Sitek A., Ignasiak Z. 2017. Further evidence of an association between low second-to-fourth digit ratio (2D:4D) and selection for the uniformed services: a study among police personnel in Wrocław, Poland. *Journal of Biosocial Science* 2017 Aug 22:1-13. doi: 10.1017/S0021932017000438.

Sitek A., Rosset I., Żądzińska E., Antoszewski B. 2017. Variability of skin and hair melanin indices and of erythema index in Polish prepubertal children. *Anthropologie*. Volume 55, Issue 3, Pp. 297-304.

Kliś K., Żurawiecka M., Suder A., Teul I., Borowska-Strugińska B., Suliga E., Wronka I. 2017. Influence of Socioeconomic Factors on Self-Reported Prevalence of Allergic Diseases Among Female University Students. *Advances in Experimental Medicine and Biology*, doi: 10.1007/5584_2017_14.

Bruzda-Zwiech A., Borowska-Strugińska B., Filipińska R., Żądzińska E., Lubowiedzka-Gontarek B., Szydłowska-Walendowska B., Wochna-Sobańska M. 2017. Exploring the association between body mass index and dental caries in 3-7-year-old children, living in Łódź, Poland. *Anthropological Review*, 80(1): 71-83

Rosset I., Żądzińska E., Strapagiel D., Grzelak A., Henneberg M. 2017. Association between body height and month of birth among women of European origin in northern and southern hemispheres. *American Journal of Human Biology*, 00:e22967. doi:10.1002/ajhb.22967.

Borowska-Strugińska B., Minejko O. 2016. Wyniki badań antropologicznych. Rozdział 7 [w:] Od cerkwi katedralnej króla Daniela Romanowicza do Bazyliki pw. Narodzenia NMP w Chełmie. red. A. Buko, S. Gołub, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza, Chełm s: 191-213.

Pruszkowska-Przybylska. B. 2017. Witamina D niejedno ma imię - znaczenie witaminy D w kształtowaniu komponentu tłuszczowego składu ciała człowieka. [w:] Związki biologiczne czynne w medycynie i ochronie zdrowia – przegląd zagadnień. red. E. Bajek, K. Maciąg, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL sp. z o.o. s: 225-232.

Informacje przygotowała Beata Borowska-Strugińska

ODDZIAŁ KRAKOWSKI PTA

LAURY DLA NAUKOWCÓW I DYDAKTYKÓW – NAGRODY MINISTRA NAUKI 2017

Najlepsi przedstawiciele świata akademickiego – naukowcy, dydaktycy i organizatorzy – nagrodzeni zostali jednym z najbardziej prestiżowych wyróżnień polskiej nauki, Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uroczystość odbyła się w Starej Oranżerii w Łazienkach Królewskich. Nagrody te to coroczne wyróżnienia przyznawane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe, indywidualne i zespołowe osiągnięcia dydaktyczne oraz sukcesy organizacyjne dokonane w mijającym roku. Szczególną kategorią nagrody jest ta przyznawana za całokształt dorobku naukowego.

W tym roku nagrodę I stopnia za osiągnięcia naukowe otrzymała **Pani dr hab. Agnieszka Suder**, z Zakładu Anatomii Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Członek Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.

SERDECZNIE GRATULUJEMY!

Laureatka nagrody Pani dr hab. Agnieszka Suder

ZEBRANIA NAUKOWE KRAKOWSKIEGO ODDZIAŁU PTA

W bieżącym roku odbyły się dwa spotkania naukowe, w których uczestniczyli członkowie krakowskiego Oddziału PTA.

Dnia 6 czerwca w Zakładzie Antropologii UJ odbyło się spotkanie w trakcie, którego referat Pt. „Nowe spojrzenie na funeralia krakowskie” wygłosił Pan dr Wojciech Głowa. W ciekawym referacie przedstawiono kompleksowe podsumowanie dotychczasowych badań wykopaliskowych na terenie Krakowa. Pan doktor przedstawił hipotezę dotyczącą rozległości cmentarzysk szkieletowych Krakowa zmieniającą dotychczasowe poglądy na ten temat.

Dnia 13 grudnia 2017 roku w siedzibie Zakładu Antropologii Akademii Wychowania Fizycznego im. B. Czecha w Krakowie odbyło się spotkanie naukowe Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. W pierwszej części spotkania zgromadzeni wysłuchali prezentacji naukowej pt. „Analiza budowy ciała mężczyzn uprawiających futbol amerykański”, która została przedstawiona przez dr. Łukasza Krysta. Celem wystąpienia było przybliżenie charakterystyki budowy ciała zawodników trenujących futbol amerykański oraz związanymi z nią zagrożeniami dla zdrowia.

Zebranie było też okazją do rozmów na temat planów działalności Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego na kolejny rok. Dodatkowo poczynione zostały wstępne ustalenia odnośnie XLVII Konferencji PTA, która planowana jest w Krakowie w roku 2019.

Spotkanie zakończyło się tradycyjnie, wspólnym rozmowom oraz składaniem świątecznych życzeń.

Spotkanie krakowskiego oddziału PTA – 13 grudnia 2017 roku

OBRONY PRAC DOKTORSKICH

Uprzejmie informujemy, że w dniu 26 września 2017 roku Rada Wydziału Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie nadała **mgr Aleksandrze Lisowskiej-Gaczorek stopień naukowy doktora**, na podstawie obrony pracy doktorskiej pt.: „Paleoantropologiczne ujęcie frakcjonowania izotopów tlenu - badania modelowe”. Praca została wykonana w Zakładzie Antropologii UJ. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Szostek. Rezensenci: prof. dr hab. Jadwiga Charzewska, prof. UJ oraz dr hab. prof. nadzw. Wiesław Lorkiewicz.

W dniu 21 listopada 2017 roku Rada Wydziału Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie nadała **mgr Marcie Sternal stopień naukowy doktora**, na podstawie obrony pracy doktorskiej pt.: „Antropologiczne uwarunkowania mózgowego porażenia dziecięcego”. Praca została wykonana w Katedrze Antropologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu . Promotor: dr hab. prof. nadzw. Barbara Kwiatkowska. Rezensenci: dr hab. prof. nadzw. Elżbieta Haduch oraz dr hab. Wioleta Umławska.

WYKOPALISKA I BADANIA TERENOWE

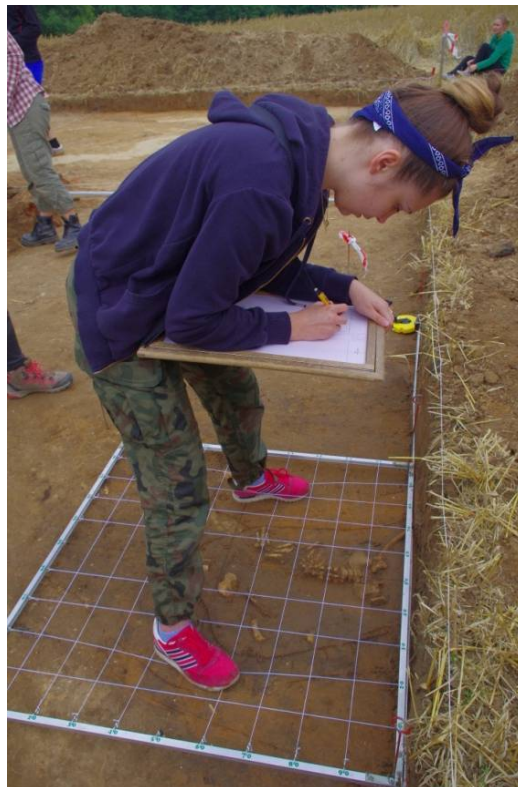
Pracownicy i studenci Zakładu Antropologii UJ uczestniczyli w kilku ciekawych wykopaliskach archeologicznych

Międzynarodowe wykopaliska archeologiczne –Rękawczyn 2017

W dniach 24.07.2017-13.08.2017 studenci Zakładu Antropologii Uniwersytetu Jagiellońskiego pod opieką Prof. dr hab. Krzysztofa Szostka i Mgr Barbary Mních, uczestniczyli w XI Międzynarodowym Obozie Archeologicznym w Rękawczynie (gm. Orchowo, pow. słupecki). Jest to już

drugi rok, w którym młodzi antropolodzy uczestniczą w pracach wykopaliskowych na stanowisku w Słowikowie, prowadzonych przez archeologów z Muzeum Okręgowego w Koninie, w którym uczestniczą także studenci z Rosji, Ukrainy i Białorusi.

Tegoroczne prace wykopaliskowe skupiały się na eksploracji cmentarzyska wokół pozostałości kościoła pw. św. Wawrzyńca z okresu średniowiecza (XII-XIII w.) oraz krypty kościelnej. W tym sezonie wykopaliskowym zidentyfikowano 137 osobników (w tym przemieszane szczątki ok. 70 z warstwy ornej). Taka ilość materiału kostnego wymagała od młodych antropologów niezwykłego zaangażowania i ogromu pracy włożonej w jego opracowanie. Na zakończenie prac wykopaliskowych wszystkie szczątki kostne zostały powtórnie pochowane w mogile zbiorowej na cmentarzu w Bejscach.

Studentka Zakładu Antropologii UJ Patrycja Nowakowska podczas pracy

Prace uczestników obozu 10 sierpnia 2017r. zwieńczyła Międzynarodowa Konferencja Archeologiczno-Historyczna, na której przedstawiono wyniki prac archeologicznych i rezultaty ekspertyzy antropologicznej.

Studentki Zakładu Antropologii UJ Wenesa Woźniak i Anna Jaguszewska

Prace wykopaliskowe - stanowisko w Morawiankach k. Kazimierzy Wielkiej

W sierpniu tego roku studenci Zakładu Antropologii uczestniczyli także w pracach wykopaliskowych na niezwykle interesującym stanowisku w Morawiankach. Jest to jedyne miejsce w Małopolsce, gdzie równolegle występują pochówki szkieletowe i ciałopalne z tego samego okresu kultury przeworskiej. Tego roku studenci mieli okazję uczyć się eksploracji obu typów pochówków, w tym bogato wyposażonego grobu popielnicowego. Co więcej, podczas prac wykopaliskowych natrafiono na tzw. obiekt rowkowy - rodzaj grobu, który może świadczyć o wpływach celtyckich. Prace mają charakter ratunkowy, ponieważ stanowisko znajduje się na

terenie rolniczym. Nadzór nad całością badań sprawuje archeolog Marcin Przybyła.

Studentki Zakładu Antropologii UJ Patrycja Cierlik i Magdalena Gawel

Prace wykopaliskowe - stanowisko Prawda

Od 2016 roku antropolodzy Uniwersytetu Jagiellońskiego współpracują przy pracach wykopaliskowych prowadzonych na stanowisku archeologicznym Prawda 3 w Raciborowicach koło Krakowa. Prace te prowadzone są na zlecenie GDDKiA ponieważ teren ten znajduje się na obszarze planowanej budowy północnej części obwodnicy Krakowa. Prace prowadzone są pod kierownictwem archeologa Pawła Micyka. Z ramienia Uniwersytetu nadzór antropologiczny sprawują mgr Barbara Mnich, mgr Anna Pankowska oraz mgr Katarzyna Mądrzyk. Jak dotąd wyeksplorowano kilkanaście grobów z kultury ceramiki

sznurowej, trzcienieckiej i mierzanowickiej. Najcenniejszym odkryciem były trzy zachowane w idealnym stanie złote kabłączki skroniowe, odnalezione na czaszce osobnika z kultury mierzanowickiej. Ponadto, eksplorowano groby w obrębie rozległego kurhanu datowanego na okres kultury ceramiki sznurowej.

Pozostałe inicjatywy wykopaliskowe

Eksploracja sarkofagu królewicza Aleksandra Karola Wazy, siódmego syna Zygmunta III Wazy z drugiego małżeństwa z Konstancją Habsburżanką.

Sarkofag znajduje się w Katedrze Wawelskiej. Profil genetyczny badany jest w Instytucie Antropologii UAM w Poznaniu (Listopad 2017).

Eksploracja szkieletów rodziny Promnitzów w Kryptach Kościoła Parafialnego Wszystkich Świętych w Pszczynie (Grudzień 2017).

Festiwal Nauki i Sztuki Kraków 2017

W dniach od 25 do 27 maja 2017 odbył się XVII Festiwal Nauki i Sztuki w Krakowie pod hasłem „W zgodzie z naturą”. Głównym organizatorem tegorocznego Festiwalu był Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Centrum wydarzeń festiwalowych zlokalizowane było tradycyjnie na płycie Rynku Głównego w Krakowie, gdzie powstało „Festiwalowe Miasteczko Naukowe”. Odwiedzający mieli m.in. możliwość zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami krakowskich ośrodków naukowych oraz wzięcia udziału w ciekawych prezentacjach, pokazach i eksperymentach. Jak co roku w Festiwalu uczestniczyli pracownicy Zakładu Antropologii AWF w Krakowie, którzy dokonywali m.in. oceny rozwoju fizycznego osób w różnych wieku, szacowania składu ciała oraz oceny gęstości kości.

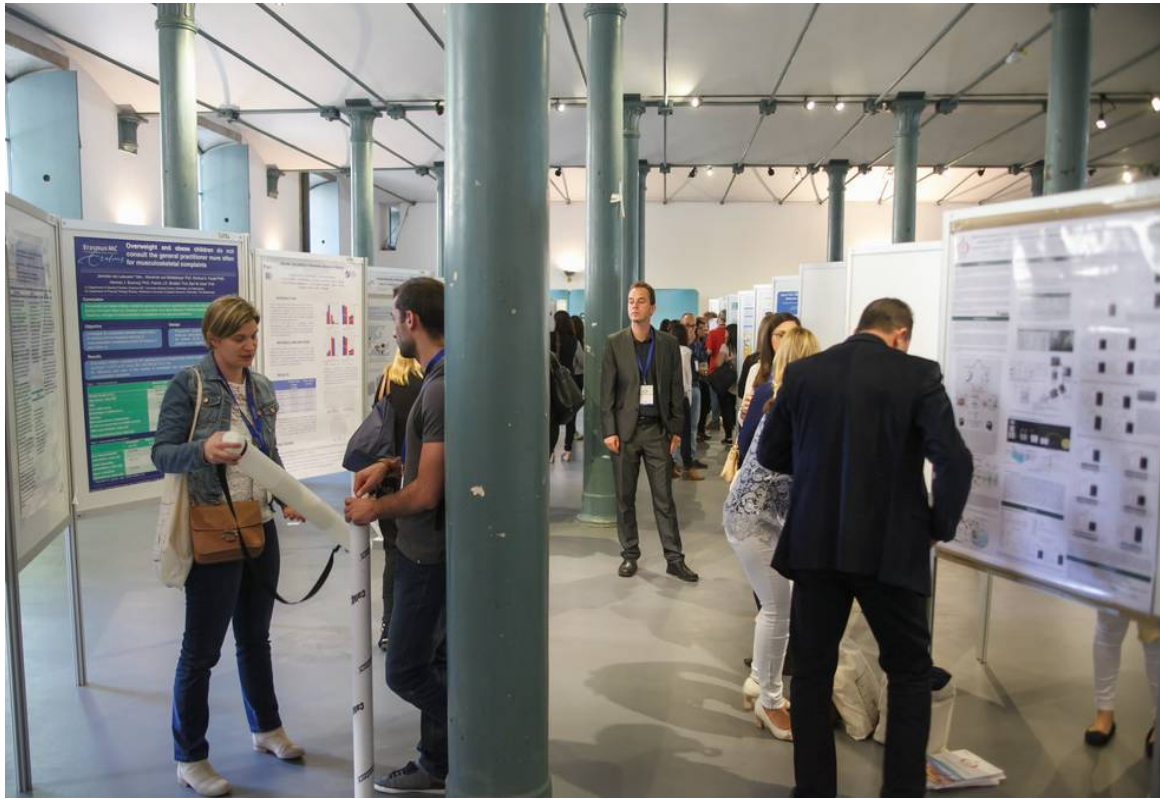
24th European Congress on Obesity, Porto, Portugal

W dniach 17-20 maja 2017 odbył się prestiżowy kongres organizowany corocznie przez European Association for the Study of Obesity. Tym razem uczestników zjazdu gościło portugalskie Porto, a obrady odbyły się w Alfândega Congress Centre – jednym z najlepszych centrum kongresowym w Europie. Konferencja przyciągnęła ponad 1600 ekspertów i specjalistów w dziedzinie otyłości, obejmujących szeroki zakres zawodów. Umożliwiło to podzielić się informacjami i doświadczeniami o postępach w badaniach w dziedzinie otyłości oraz prowadzenie debat i promowanie innowacyjnych strategii profilaktycznych i terapeutycznych w celu zmniejszenia częstości występowania nadwagi, otyłości oraz powiązanych z nimi chorób. Polska była reprezentowana na konferencji przez skromną grupę uczestników, a jedynym reprezentantem ośrodka krakowskiego był dr Łukasz Kryst, który wraz ze współautorami prezentował wyniki badań dotyczących zmian międzygeneracyjnych

otłuszczenia ciała wśród krakowskich dzieci i młodzieży. Abstrakty konferencyjne opublikowano w *Obesity Facts* 2017;10(suppl 1):1-274.

Oprócz ciekawych obrad, kongres zapisał się również w pamięci uczestników eleganckim bankietem, który odbył się w piwnicach winiarni Ferreira. To piękne miejsce, symbolizujące znak handlowy miasta Porto: wino porto. Położone w zabytkowej dzielnicy Gaia, w pobliżu rzeki Douro, dostarczyło wszystkim uczestnikom niezapomnianych wrażeń.

Na konferencji nasz kolega pracownik Zakładu Antropologii AWF w Krakowie Dr Janusz Brudecki wziął udział w I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Dla zdrowego i aktywnego starzenia” - Kraków, 30.03.2017r. i

wygłosił referat „Aktywność fizyczna i jej rola w uzyskaniu i dalszym utrzymywaniu szczytowej masy kostnej jako element prewencji osteoporozy”

**XLVII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANTROPOLOGICZNEGO
ODBĘDZIE SIĘ W KRAKOWIE W DNIACH 11-13 WRZESŃIA 2019 ROKU
SERDECZNIE ZAPRASZAMY**

Wiceprzewodniczący

ZG PTA

Prof. dr hab. Ryszard Żarów

Przewodniczący

ZG PTA

Prof. dr hab. Krzysztof Szostek

Na początku przyszłego roku prześlemy bliższe informacje na temat planowanej konferencji

PUBLIKACJE

Mnich B., Skrzat J., Szostek K., *Estimating age at death from an archaeological bone sample – a preliminary study based on comparison of histomorphometric methods*. Anthropological Review, Vol 80(1) 2017 p37-55.

Lisowska-Gaczorek A., Cienkosz-Stepańczak B., Szostek K., *Oxygen stable isotopes variation in water precipitation in Poland – anthropological applications*. Anthropological Review, Vol 80(1) 2017 p57-83.

Haduch E., Głąb H., Kołodziej M., Sztaba M. *Zwyczaje funeralne a wczesny monastycyzm w Polsce piastowskiej*. [w:] Funeralia lednickie. Spotkanie 19. Chrzest - przemiany religijne, kulturowe i sepulkralne. str. 49-60. Poznań i Autorzy 2017.

Kliś K., Żurawiecka M., Suder A., Teul I., Borowska-Strugińska B., Suliga E., Wronka I. *Influence of Socioeconomic Factors on Self Reported Prevalence of Allergic Diseases Among Female University Students*. *Experimental Medicine and Biology - Neuroscience Respiration*

Osipowicz G., Witas H., Lisowska-Gaczorek A., Reitsema L., Szostek K., Płoszaj T., Kuriga J., Makowiecki D., Jędrychowska-Dańska K., Cienkosz-Stepańczak B. *Origin of the ornamented baton perce'from the Gołębiewo site 47 as a trigger of discussion on long-distance exchange among Early Mesolithic communities of Central Poland and Northern Europe* PLoS ONE 12(10): e0184560 Published: October 4, 2017

Marchewka J., Borowska-Strugińska B., Czuszkiewicz J., Kliś K. *Cervical Spine Anomalies: Children in One of the Oldest Churches in Poland*. 2017 DOI: 10.1002/oa.2608 *International Journal of Osteoarchaeology Volume 27, Issue 5 Pages 926–934*

Cienkosz-Stepańczak B., Lisowska-Gaczorek A., Haduch E., Ellam R., Cook G., Kruk J., Milisauskas S., Kozieł S., Szostek K. *Nitrogen and strontium isotopes as tools for the reconstruction of breastfeeding practices and human behavior – a Neolithic collective grave in Bronocice (Poland)*. *Collegium Antropologicum*, vol.41, n°3, 2017, s 191-199.

Kołodziej M., Walas S., Tylko G., Głab H., Szostek K., Telk A., Miliszkiewicz N. *Zastosowanie LA IP MS w badaniach antropologicznych. Określenie wieku zmiany diety na podstawie rozmieszczenia przestrzennego strontu i baru w historycznych zębach ludzkich*. *Analityka. Nauka i Praktyka*. 4/2017 s.48-53.

Bilińska I, Kryst Ł. (2017) Effectiveness of a school-based intervention to reduce the prevalence of overweight and obesity in children aged 7-11 years from Poznań (Poland). *Anthropologischer Anzeiger* 74(2):89-100.

Tchórzewski D., J. Brudecki, P. Bujas, M. Palik, M. Szczygieł, E. Zagata-Łuc. 2016. Balance level standing on unstable surface in women differentiated by their field of study, *Antropomotoryka*. Vol. 26, nr 73 (2016), 25-34.

Tchórzewski D., J. Brudecki, P. Bujas, J. Jaworski, Z. Kiełpińska, K. Maj. 2016. Comparison of comprehensive efficiency of girls engaged in different winter sports, *Antropomotoryka*. Vol. 26, nr 74, 73 – 81

Kowal M, Matusik S, Pilecki MW, Kryst Ł, Sobiecki J, Woronkiewicz A. (2017) Overweight and obesity risk factors in children aged 3-7 years: a prospective study in the city of Kraków. *Ann Hum Biol*; 44(8):693-703.

Suder A., Gomuła A., Koziół S. Central overweight and obesity in Polish schoolchildren aged 7-18 years: secular changes of waist circumference between 1966 and 2012. *European Journal of Pediatrics* 2017; 176 (7): 909-916.

Informacje przygotowali Barbara Mnich, Łukasz Kryst, Ryszard Zarów i Krzysztof Szostek

ODDZIAŁ POZNAŃSKI PTA

Miniony okres działania członków Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego to okres intensywnej pracy badawczej. Efektem kontynuacji badań jest znaczne rozszerzenie zdobytej już wiedzy o człowieku. Na uwagę zasługuje podjęcie nowych wyzwań poszerzających zakres zainteresowań. Prowadzone badania coraz częściej poruszają tematy związane z genetyką, czy też neuroendokrynologią.

W ramach zebrań naukowych wygłoszone zostały dwa referaty: w kwietniu Prof. Dr hab. Romuald Stupnicki z Wyższej Szkoły Kultury fizycznej i Turystyki im. Hanny Konopackiej przedstawił referat pt. „BMI - fakty, powszechne nawyki i niewykorzystane możliwości”, w maju Prof. Dr hab. Maria Kaczmarek z Zakładu Biologii Rozwoju Człowieka, Instytutu Antropologii UAM referat „Zmiany wzorca płodności w Polsce w okresie po transformacji ustrojowej i ich biokulturowe uwarunkowania”.

Członkowie Oddziału aktywnie uczestniczyli w Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Antropologicznej w Poznaniu i we wrześniowej konferencji Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.

We wrześniu 2017 roku Rada Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu podjęła uchwałę o nadaniu dr Marcie Krenz-Niedbała stopnia doktora habilitowanego w obszarze nauk przyrodniczych, dziedzinie nauk biologicznych, dyscyplinie - biologia.

Informacje przygotowała Magdalena Kosińska

ODDZIAŁ SZCZECIŃSKI PTA

Ponieważ w grudniowym Biuletynie 2016 roku nie dodaliśmy bardzo ważnej informacji o jednym z naszych członków, to uprzejmie informujemy, że we wrześniu 2016 roku na Radzie Wydziału Nauk o Zdrowiu odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr Macieja Mularczyka, doktorantka w Katedrze i Zakładzie Anatomii Prawidłowej i Klinicznej PUM w Szczecinie, na podstawie dysertacji pt.: „Wskaźnik długości palców (2D:4D) u mężczyzn z nowotworem gruczołu krokowego”

W dniu 19 października 2017 roku w gmachu Muzeum Narodowego w Szczecinie, w ramach Muzealnych Spotkań Archeologicznych (wystąpienia badaczy z uznanych ośrodków naukowych województwa zachodniopomorskiego) dr hab. Iwona Teul wygłosiła wykład inauguracyjny pt. Współpraca antropologów i archeologów podczas analizy historycznych

W ostatnich dniach września i listopada br. członkowie Szczecińskiego Oddziału PTA Iwona Teul, Jarosław Piątek oraz Andrzej Ossowski koordynator PBGOT z PUM we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego byli we Francji i Belgii. Zespół dokonał ekshumacji szczątków, wykonał badania antropologiczne i medyczno-sądowe oraz pobrał materiał do badań DNA. Celem jest zidentyfikowanie bezimiennego polskiego pilota, który zginął w rejonie kanału La Manche podczas II wojny światowej, który został pochowany na cmentarzu w Le Crotoy oraz dwóch nieznanymi polskich lotników w belgijskiej miejscowości Lommel, w prowincji Limburgia. Lommel na największym polski cmentarz wojenny w Belgii.

Zespół antropologów podczas ekshumacji szczątków na cmentarzu wojennym w Belgii

W bieżącym roku członkowie naszego Oddziału otrzymali nagrody i wyróżnienia za rok 2016:

Nagrodę Rektora PUM dorobek naukowy otrzymały: dr hab. n med. Aleksandra Gawlikowska-Sroka i dr n med. Edyta Dzieciołowska oraz dr hab. n med. Iwona Teul

Nagrodę Rektora PUM za działalność dydaktyczną 2016 otrzymała dr hab. n med. Iwona Teul

WAŻNIEJSZE PUBLIKACJE ODDZIAŁU PTA W SZCZECINIE

Andrzej Ossowski, Marta Diepenbroek, Marcin Zwolski, Adam Falis, Marta Wróbel, Milena Bykowska-Witowska, Grażyna Zielińska, Maria Szargut, Tomasz Kupiec. A case study of an unknown mass grave - Hostages killed 70

years ago by a Nazi firing squad identified thanks to genetics. *Forensic Sci. Int.* 2017 : vol. 278, s. 173-176.

Andrzej Ossowski, Jarosław Piątek, Mirosław Parafiniuk, Aleksandra Pudło, Witold Pepiński, Małgorzata Skawrońska, Michał Szeremeta, Anna Niemcunowicz-Janica, Ireneusz Sołtyszewski. Genetic variation of 15 autosomal STRs in a population sample of Bedouins residing in the area of the Fourth Nile Cataract, Sudan. *Anthropol. Anz.* 2017

Andrzej Ossowski, Marta Diepenbroek, Maria Szargut, Grażyna Zielińska, Maciej Jędrzejczyk, Jarosław Berent, Renata Jacewicz. Population analysis and forensic evaluation of 21 autosomal loci included in GlobalFiler™ PCR Kit in Poland. *Forensic Sci. Int. Genet.* 2017 : vol. 29, e38-e39.

Edyta Dzieciołowska, Aleksandra Gawlikowska-Sroka: Adenoid cystic carcinoma of the cavernous sinus - otolaryngological sequelae of therapy: case report. *Adv. Exp. Med. Biol.* 2017, 5.

A. Daniluk, A. Gawlikowska-Sroka, M. Stępień-Słodkowska, E. Dzieciołowska-Baran, K. Michnik.: Electronic cigarettes and awareness of their health effects. *Adv. Exp. Med. Biol.* 2017, 8.

J. Karaškiewicz, K. Penkała, M. Mularczyk, W. Lubiński,: Evaluation of retinal ganglion cell function after intraocular pressure reduction measured by pattern electroretinogram in patients with primary open-angle glaucoma. *Doc. Ophthalmol.* 2017 : vol. 134, nr 2, s. 89-97

Informacje przygotowała Iwona Teul

ODDZIAŁ WARSZAWSKI PTA

W pierwszym półroczu 2017 w warszawskim oddziale odbyły się cztery spotkania. Podczas kolejnych spotkań referaty zostały wygłoszone przez:

Luty: dr Anna Pastuszek (Zakład Biomechaniki Instytutu Sportu w Warszawie): „Czy prawidłowo stosujemy metodę Heath-Carter do określania somatotypu człowieka?”

Kwiecień: mgr inż. Paweł Waligóra (Centrum Technologii Informatycznych Nauk Humanistyczno-Społecznych, UKSW): „Metody nowoczesnego obrazowania, przetwarzania i rekonstruowania materiału kostnego”. Podczas referatu dokonano m.in. prezentacji wydruków 3D materiałów kostnych.

Czerwiec: dr Anna Kopiczko (Zakład Antropologii i Promocji Zdrowia AWF): „Aktywność fizyczna i żywienie a gęstość mineralna tkanki kostnej kobiet po 40 roku życia”.

Listopad: dr hab. Jacek Tomczyk (Zakład Antropologii Biologicznej, UKSW): „Aplikacja nowych metod badawczych odontologii”.

Pani Anna Kopiczko oraz Agnieszka Różdzyńska-Świątkowska, reprezentujące oddział warszawskiego PTA, brały udział w warsztatach Dla młodych antropologów w ramach European Anthropological Association.

Nasi członkowie aktywnie brali udział w tegorocznej konferencji PTA w Szczecinie (13-15.09). W trakcie sesji zaprezentowano następujące referaty:

Anna Siniarska, Napoleon Wolański, *Zmiany w wysokości ciała i wieku dojrzewania kobiet w populacji Majów od początków XX wieku.*

Anna Siniarska, Joanna Nieczuja-Dwojacka, Alicja Budnik, Justyna Marchewka, *Wiek i sezon menarche oraz budowa ciała dziewcząt warszawskich w latach 2003.*

Jacek Tomczyk, Dorota Olczak-Kowalczyk, *Stary materiał nowymi metodami: Nowoczesne badania odontologiczne materiału mezolitycznego z Polski.*

Agata Przesmycka, Jacek Tomczyk, *Radiografia wewnątrzustna oraz Stożkowa Tomografia Komputerowa jako metody wizualizacji systemów kanałów korzeniowych w badaniu zębów historycznych.*

Monika Paluchowska, Anna Majcher, Ewelina Witkowska-Sędek, Beata Pyrzak, *Urodzeniowa masa ciała jako czynnik prognostyczny w terapii hormonem wzrostu.*

Hanna Mańkowska-Pliszka, *Anomalie w budowie podstawy czaszki na przykładzie Zespołu Arnolda-Chiariego.*

Agata Bornikowska, Marek Rejman, Łukasz Tyc, Sławomir Kozieł, *Profil antropometryczny pływaków specjalizujących się w konkurencjach stylem dowolnym.*

Alicja Budnik, *Straty rozrodcze i umieralność niemowlęca w historycznych populacjach z terenu ziem polskich.*

Joanna Nieczuja Dworacka, Małgorzata Zubiel, Grzelak Joanna, *W jaki sposób nawyki żywieniowe wpływają na wiek menarche.*

PUBLIKACJE

Tomczyk J., Nieczuja-Dwojacja J., Zalewska M., Niemirowicz W., Olczyk W., 2017. Sex estimation of upper long bones by selected measurements in a Radom (Poland) population from the 18th and 19th centuries AD. *Anthropological Review* 80:287-300.

Tomaszewski P., Milde K., Majcher A., Pyrżak B., Tiryaki-Sonmez G., Schoenfeld B.J., 2017, Body Mass Disorders in Healthy Short Children and in Children with Growth Hormone Deficiency. *Advances in Experimental Medicine and Biology* doi: 10.1007/5584_2017_65.

Rumińska M., Witkowska-Sędek E., Majcher A., Brzewski M., Czerwonogrodzka-Senczyna A., Demkow U., Pyrżak B., 2017, Carotid Intima-Media Thickness and Metabolic Syndrome Components in Obese Children and Adolescents. *Advances in Experimental Medicine and Biology* 1021:63-72.

Walczak-Sztulpa J., Wawrocka A., Sobierajewicz A., Kuszel L., Zawadzki J., Grenda R., Swiader-Lesniak A., Kocyla-Karczmarewicz B., Wnuk A., Latos-Bielenska A., Chrzanowska K.H., 2017, Intrafamilial phenotypic variability in a Polish family with Sensenbrenner syndrome and biallelic WDR35 mutations. *American Journal of Medical Genetics Part A* 173(5):1364-1368.

Kołodziejczyk H., Wajda-Cuszlag M., Świercz A., Szalecki M., 2017. Direction of change in the somatic development in children and adolescents with type 1 diabetes. *Pediatric Endocrinology, Diabetes, and Metabolism* 23(2):83-95.

Ukazały się doniesienia dotyczące bieżących badań studentów Politechniki Warszawskiej. Zebrany materiał jest już piątym w cyklicznych 50 letnich badaniach losowo wybranej populacji polskiej młodych mężczyzn i kobiet zapoczątkowanych w przez Profesor Halinę Milicerową. Somatyczny profil nietreningowej populacji stanowić może doskonale tło w badaniach sportowców różnych dyscyplin sportowych.

Pastuszek A., Buśko K., Kalka E., 2016, Somatotype and body composition of volleyball players and untrained female students – reference group for comparison in sport. *Anthropological Review* 79(4):461–470.

Buśko K., Pastuszek A., Kalka E., 2017, Body composition and somatotype of judo athletes and untrained male students as a reference group for comparison in sport. *Biomedical Human Kinetics* 9:7–13.

Pozostałe publikacje w których badano związki budowy ciała rozpatruje się i zdolności motorycznych:

Staniak Z., Buśko K., Górski M., Pastuszek A., 2016, Accelerometer Profile of Motion of the Pelvic Girdle in Breaststroke Swimming. *Journal of Human Kinetics* 52:147-156.

Buśko K., Pastuszek A., Lipińska M., Lipińska M., Gryko K., 2017, Somatotype variables related to strength and power output in male basketball players. *Acta of Bioengineering & Biomechanics* 19(2):161-167.

ODESZŁA PANI DOKTOR AGATA BORNIKOWSKA

Agata Bornikowska urodziła się 20 maja 1974 roku w Radomiu. Kształciła się w VI LO im. Jana Kochanowskiego w Radomiu, gdzie w 1993 roku złożyła egzamin dojrzałości. W roku 1994 rozpoczęła studia na kierunku Biologia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Tytuł magistra biologii otrzymała w roku 1998, a stopień doktora nauk przyrodniczych w roku 2005, także na Uniwersytecie Jagiellońskim, w Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi.

Z Uniwersytetem Technologiczno-Humanistycznym w Radomiu była związana zawodowo od 2005 roku. Od października 2008 roku do września 2013 roku była zatrudniona na stanowisku adiunkta najpierw w Wydziale Nauczycielskim, a następnie w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej. Prowadziła zajęcia dydaktyczne w różnych formach – wykłady, ćwiczenia, seminaria i obozy na kierunkach: Wychowanie fizyczne i Turystyka i rekreacja.

Jej zainteresowania naukowe obejmowały auksologię, antropologię fizyczną i społeczną, w tym także takie zagadnienia, jak: czas wolny i aktywność fizyczna

osób starszych i niepełnosprawnych oraz bezpieczeństwo wypoczynku podczas uprawiania sportów wodnych i zimowych. Była autorką kilkudziesięciu publikacji naukowych dotyczących wyżej wymienionej problematyki. Brała udział w wielu konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Była wspaniałym nauczycielem akademickim, cenionym i lubianym przez studentów. Była też cudowną osobą, bardzo ciepłą, wrażliwą i pomocną. Zawsze można było na niej polegać. Do Jej zainteresowań należały również sztuka, literatura piękna oraz sporty zimowe.

Dr Agata Bornikowska miała zaledwie 43 lata i w związku z tak młodym wiekiem jeszcze wiele planów życiowych związanych m.in. ze swoim dalszym rozwojem naukowym, które w dniu 10 lipca 2017r. przerwała nagła śmierć w górach Islandii. Dla całej naszej społeczności akademickiej była to niezwykle bolesna wiadomość. Agato, żegnamy Cię z ogromnym żalem, na zawsze pozostaniesz w naszych sercach i naszej pamięci.

*W imieniu Koleżanek i Kolegów z Oddziału Warszawskiego
Polskiego Towarzystwa Antropologicznego*

Renata Janiszewska

ODDZIAŁ WROCŁAWSKI PTA

ZEBRANIA ODDZIAŁU

- Dnia 29 marca 2017 w Zakładzie Antropologii Fizycznej AWF we Wrocławiu odbyło się spotkanie członków Oddziału Wrocławskiego PTA. Podczas spotkania Prof. Dr hab. Jan Burdukiewicz z Zakładu Archeologii Epoki Kamienia UW r wygłosił referat: Początki kultury symbolicznej.

- Dnia 31 maja 2017 w siedzibie Katedry i Zakładu Anatomii UM we Wrocławiu odbyło się spotkanie członków Oddziału Wrocławskiego PTA. Podczas spotkania mgr Malwina Madalińska z Katedry Biologii Człowieka UW r przedstawiła referat: Stosowanie suplementów witamin antyoksydacyjnych przez chorych przebywających na oddziale onkologicznym.

- Dnia 29 listopada 2017 w siedzibie Katedry i Zakładu Anatomii UM we Wrocławiu odbyło się spotkanie członków Oddziału Wrocławskiego PTA. Podczas spotkania dr n.med. Anna Ziomkiewicz-Wichary z Zakładu Antropologii (Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN) wygłosiła referat: Stres u kobiet - konsekwencje dla procesu rozmnażania.

INFORMACJE RÓŻNE

- Zakład Anatomii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu od dnia 31.08.2017 funkcjonuje jako nowa jednostka: Zakład Anatomii Prawidłowej w Katedrze Morfologii i Embriologii Człowieka, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu.

- Z początkiem nowego roku akademickiego 2017/2018 profesor Krzysztof Borysławski przekazał kierownictwo Katedry Antropologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu doktorowi Jackowi Szczurowskiemu. Z tej okazji odbyło się oficjalne spotkanie pożegnalne zasłużonego „Szefuńcia” i powitalne nowego Kierownika. Zatrudniono nowego pracownika – archeologa, dr. Pawła Konczewskiego. Obecnie Katedra liczy 10 pracowników naukowych. Serdecznie zapraszamy na naszą nową witrynę internetową <http://antropologia.upwr.edu.pl/>.

Oficjalne przekazanie kierownictwa przez Szefuńcia Krzysztofa Borysławskiego Jackowi Szczurowskiemu.

- Rada Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego podjęła uchwałę (Uchwała Nr 2LL/2OL7 z dnia 23 listopada 2017 r) o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego Pani dr Monice Krzyżanowskiej z Katedry Biologii Człowieka Uniwersytetu Wrocławskiego. W uzasadnieniu podano, że „osiągnięciem naukowym Pani Moniki Krzyżanowskiej, w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, jest cykl 5 publikacji powiązanych tematycznie, opatrzonych wspólnym tytułem: Migracje oraz

system kojarzeń partnerskich a wybrane cechy biologiczne i społeczne człowieka.

SERDECZNIE GRATULUJEMY!

- Prof. dr hab. Zofia Ignasiak z Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu podczas XXXIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Anatomicznego w Katowicach w czerwcu 2017 została wybrana do składu Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Anatomicznego.

SERDECZNIE GRATULUJEMY!

- Dnia 23 października 2017 podczas obchodów Święta Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu Pani Prof. dr hab. Zofia Ignasiak otrzymała zaszczytne wyróżnienie - Laur Akademii Wychowania Fizycznego.

SERDECZNIE GRATULUJEMY!

- Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, w obrębie którego znajduje się Katedra Antropologii otrzymał w najnowszej ocenie parametrycznej kategorię A. Z końcem roku akademickiego 2016/2017 nasze mury opuścili pierwsi licencjaci kierunku biologia człowieka. Poziom prac licencjackich był bardzo dobry. Udany był również kolejny nabór na studia I stopnia. Absolwenci chętnie publikują wyniki swoich badań oraz biorą udział w konferencjach. Studenci zainicjowali cykl pod nazwą „Spotkanie z licencjatem”. Spotkania te mają na celu przedstawienie przez absolwentów swoich prac dyplomowych studentom młodszych roczników, co pomoże im we właściwym i sprawnym przygotowaniu swoich prac. Pierwsze spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem. Planowane są kolejne spotkania z tego cyklu.

- Rozwinęliśmy współpracę z czasopismem „Archeologia Żywa” popularyzującym spojrzenie interdyscyplinarne na odkrycia archeologiczne. Serdecznie zachęcamy do współpracy i śledzenia kwartalnika. Kontakt i niezbędne informacje dostępne są na stronie: www.archeologia.com.pl.

- Studenckie Koło Naukowe Antropologów „Juvenis” rozszerzyło swoją działalność. Studenci otworzyli kanał na YouTube pod nazwą „AnthropoLOGIC”, gdzie umieszczają krótkie filmy dotyczące antropologii, mitów i ciekawostek biologicznych. Zachęcamy do odwiedzania kanału. W lutym członkowie SKN „Juvenis” po raz pierwszy organizowali VII Szaloną Studencką Noc Naukową pt. „Pogromcy Mitów”. Studenci wzięli również udział w pracach wykopaliskowych pod kierownictwem Pawła Konczewskiego, których efektem było odkrycie zaginionego zamku księcia Bolka II w Nowoszowie.

- W marcu odbył się II Rajd Katedralny. Tym razem pracownicy Katedry Antropologii UPr we Wrocławiu odwiedziliśmy zaśnieżone Jakuszyce, zażywaliśmy świeżego powietrza w czasie biegu na nartach (niektórzy w czasie spaceru wzdłuż torów) oraz kibicowaliśmy uczestnikom biegu Retro. Zapraszamy serdecznie na kolejne cykle Rajdów antropologów z innych ośrodków.

WYJAZDY

- W dniach 13-17.02.2017 w ramach międzynarodowej wymiany Programu Erasmus+ (Staff Mobility for Training) dr Aleksandra Stachoń i dr Justyna Andrzejewska z Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu gościły na Uniwersytecie w Ostrawie. Podczas pobytu szkoleniowego spotkały się z pracownikami Katedry studiów lidskiego pohybu (Department of Human

Movement Studies), odwiedziły Human Motion Diagnostic Centre oraz zapoznały ze sprzętem pomiarowym i badaniami prowadzonymi w laboratorium antropometrycznym, laboratorium fizjologicznym i laboratorium biomechanicznym. Wizytowały również klinikę wykonującą pomiary składu ciała metodą DEXA aparatem do densytometrii Hologic W.

KONFERENCJE

- ZAPROSZENIE NA KONFERENCJE

Studenci oraz pracownicy Katedry Antropologii UPWr we współpracy z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu organizują I Międzynarodową Konferencję „See More”- Metody Obrazowania w Medycynie, Biologii i Archeologii. Odbędzie się ona 8-9 grudnia 2017 roku we Wrocławiu.

- W dniach 13-15 września 2017 członkowie Oddziału Wrocławskiego brali udział w XLVI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w Szczecinie: „Non omnis moriar” medycyna i antropologia w badaniu przeszłości i przyszłości człowieka”. Wybrane tytuły prezentacji:

- Jadwiga Pietraszewska, Anna Burdukiewicz, Aleksandra Stachoń, Justyna Andrzejewska, Bogdan Pietraszewski - Budowa ciała piłkarzy nożnych a ich możliwości siłowe.
- J. Andrzejewska, A. Burdukiewicz, J. Pietraszewska, A. Stachoń - Koślawość palucha w zależności od uprawianej dyscypliny sportu wśród kobiet.
- Anna Burdukiewicz, Jadwiga Pietraszewska, Justyna Andrzejewska, Aleksandra Stachoń - Morfologia ciała wysoko- i niskorosłych kobiet i mężczyzn.

- Aleksandra Karykowska, Piotr Chmielewski, Ryszard Kacała, Paweł Dąbrowski, Sławomir Woźniak, Bożena Kurc-Darak, Katarzyna Staszak, Bohdan Gworys - Topografia nerwu kulszowego i strzałkowego wspólnego u płodów.
- Danuta Kornafel, Bożena Kurc-Darak - Wielkość noworodków wrocławskich urodzonych w latach 1949-2004.
- Danuta Kornafel, Maciej Krukowski, Dorota Dyjakon, Bożena Kurc-Darak - Karmienie piersią, czas urodzenia, pochodzenie kulturowe a zachowania agresywne w dorosłym życiu.
- Dariusz Nowakowski, Andrzej Dubrowski - Otyłość a funkcjonowanie układu oddechowego wśród studentek Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.
- Jacek Szczurowski, Barbara Kwiatkowska, Agnieszka Tomaszewska, Paweł Konczewski, Dariusz Nowakowski – „Analiza antropologiczna pochówków z cmentarza ewangelickiego w zanikłym mikroregionie osadniczym Tormersdorf-Toporów”
- Anna Lipowicz, Andrzej W. Mitas, Marcin D. Bugdol, Monika N. Bugdol, Maria Bieńkowska – „Związek parametrów głosu z budową i składem ciała chłopców i dziewcząt w okresie okołopubertalnym”
- Katarzyna Graja, Anna Lipowicz, Andrzej W. Mitas – „Zmiany proporcji twarzy dziewcząt w okresie okołopubertalnym”
- Tomaszewska Agnieszka, Bisiecka Agata, Pawelec Łukasz, Kwiatkowska Barbara – „Asterion – znaczenia położenia punktu w odniesieniach klinicznych” (poster)
- A. Gawlikowska-Sroka, J. Szczurowski, E. Dzieciołowska-Baran, B. Kwiatkowska, P. Konczewski, M. Donotek, A. Walecka, D. Nowakowski „Częstość występowania *concha bullosa* w populacji z cmentarzyska w zanikłym mikroregionie osadniczym Tormersdorfr-Toporów” (poster)

- Z. Ignasiak, S. Koziel, S. Drozd, R. Czaja, A. Płonka, A. Skrzek, T. Sławińska „Ocena funkcjonalnej sprawności fizycznej osób starszych w świetle różnic regionalnych”

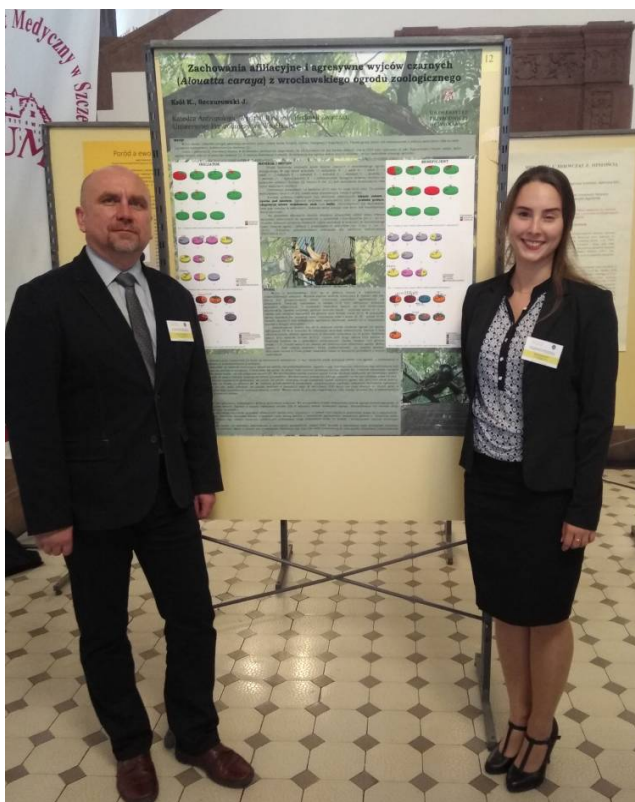
- A. Sebastjan, A. Skrzek, T. Sławińska, Z. Ignasiak „Analiza wybranych parametrów sprawności funkcjonalnej osób dorosłych i starszych z Dolnego Śląska w kategoriach wieku i płci”.

W czasie XLVI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w Szczecinie Katarzyna Król z Katedry Antropologii UPr we Wrocławiu została wyróżniona nagrodą za najlepszy plakat pt. „Zachowania afiliacyjne i agresywne wyjców czarnych (*Alouatta caraya*) z wrocławskiego ogrodu zoologicznego”.

- XXXIII Zjazd Polskiego Towarzystwa Anatomicznego. Katowice, 22-24 czerwca 2017

Poster: „Przydatność makro i mikroskopowej oceny defektów rozwojowych oraz urazów szkliwa do rekonstrukcji czynników kształtujących warunki życia w dawnych populacjach ludzkich”, przedstawiony przez dr Pawła Dąbrowskiego z Zakładu Anatomii Prawidłowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Autorzy: Paweł Dąbrowski, Joanna Grzelak, Zygmunt Domagała, Ryszard Kacała, Michał Porwolik, Piotr Chmielewski.

XLVI Konferencja PTA w Szczecinie.

Autorzy - Jacek Szczurowski oraz Katarzyna Król przy wyróżnionym posterze.

- Podczas 36th Anthropology and Health Conference, jaka miała miejsce w dniach 16-18.06. 2017 w Dubrovniku (Chorwacja) dr Monika Krzyżanowska zaprezentowała referat zatytułowany „Do biomarkers vary by social class, education, region and is migration important? Evidence from a cohort of British adults”.

- W czasie XII Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Antropologicznej 4 członków Studenckiego Koła Naukowego Juvenis prezentowało własne referaty. Kolejną edycję OSKI organizować będą studenci SKN Juvenis wspólnie z pracownikami.

- XX Śląskie Sympozjum Archeologiczne, Wrocław 24-26.05.2017

- J. Szczurowski, P. Konczewski, B. Kwiatkowska, A. Tomaszewska, M. Konczewska, D. Nowakowski „Kondycja biologiczna ludności pochowanej na cmentarzu ewangelickim z zanikłego mikroregionu osadniczego Tormersdorf-Toporów (pow. zgorzelecki)”
- P. Dulęba, M. Konczewska, P. Konczewski, D. Pokutta, J. Szczurowski „Pochówek mężczyzny z Siechnic jako przyczynek do studiów nad obrządkiem pogrzebowym kultury przeworskiej w młodszym okresie przedrzymskim”

- Sesja naukowa Komisji Paleogeografii Czwartorzędu PAU „Roztocze – starożytna terra incognita? Mikroregion osadniczy w rejonie Ułowa na Roztoczu Środkowym w pradziejach i jego tło – Studium interdyscyplinarne; Kraków 23.06.2017; J. Szczurowski „Szczątki kostne z cmentarzysk kompleksu osadniczego w Ułowie (III-V w.n.e) – analiza antropologiczna.”

- Konferencja - Ziemie polskie i ich sąsiedzi w czasach pól popielnicowych; Wrocław 20-22.09.2017; P. Konczewski, M. Konczewska, J. Szczurowski „Relacje przestrzenne osadnictwa kultury łużyckiej do paleośrodowiska Pieńskiej Doliny Nysy Łużyckiej”

- Konferencja – Miasto i zamek – badania nad przemianami umocnień w średniowieczu i okresie nowożytnym; Glinno 29-30.09.2017; P. Konczewski, M. Konczewska, R. Biel, B. Kwiatkowska, J. Szczurowski Czego nie widać na Lidarze? Zamki z Puszczy Zgorzeleckiej”

- III Krajowa Konferencja Naukowo – Szkoleniowa, Socjologia Medycyny- Promocja Zdrowia- Media- 25-27.09.2017 r.; Graja K. – referat: „ Kult ciała czy inwestycja? Obraz ciała w kontekście samooceny i badań antropometrycznych u osób ćwiczących na siłowni i w klubach fitness”.

- Ogólnopolska Konferencja naukowa „WYMIARY POLA BITWY”, Katowice (19-20 maja 2017); Paweł Konczewski: „Materialność pola bitwy. Od archeologii krajobrazu po archeogenetykę”

- Ogólnopolska Konferencja DZIEDZICTWO WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE, Poznań (19-20 października 2017); Magdalena Konczewska, Paweł Konczewski, Jacek Szczurowski, Agata Sady, Janusz Kobielski – „Heterogeniczne dziedzictwo Puszczy Zgorzeleckiej”

- Międzynarodowa konferencja „TRANSFORMATIONS OF LANDSCAPES: THE IMPACTS AND AFTERMATHS OF THE THIRTY YEARS’ WAR”, Pilzno, Czechy (10-13 listopada 2017); Paweł Konczewski, Magdalena Konczewska, Radosław Biel – “Remains of the Thirty Years' War in the Landscape of the South-Western Poland”.

PROJEKTY, GRANTY

- W trakcie realizacji jest projekt dotyczący rekonstrukcji głowy Scyty – w projekcie uczestniczą Barbara Kwiatkowska oraz Dariusz Nowakowski z UPWr oraz Krzysztof Szostek z UJ w Krakowie. Rozwija się również współpraca Anny Lipowicz z Politechniką Śląską.

- Pracownicy Katedry Antropologii UPr we Wrocławiu rozpoczęli współpracę z Krajowym Urzędem ds. Archeologii Saksonii (Landesamt für Archaeologie Sachsen). Planowany jest wspólny projekt dotyczący badań i edukacji o dziedzictwie naturalnym i kulturowym pogranicza polsko-niemieckiego doby Pokoju Budzisyńskiego (1018 r.).

Inicjatywa współpracy podjęta przez stronę niemiecką jest pochodnym efektem badań realizowanych przez Katedrę Antropologii w ramach grantu „Mieszkańcy, kultura i środowisko przyrodnicze Górnych Łużyc na przykładzie badań mikroregionu osadniczego Tormersdorf-Toporów.” (NCN 2013/10/E/HS3/00368). W sierpniu 2017 odbył się czwarty, ostatni sezon badań terenowych tegoż projektu. Oprócz zespołu naukowego udział w nich wzięli studenci SKN Antropologów „Juvenis”, praktykanci kierunku biologia człowieka oraz studenci Uniwersytetu Wrocławskiego. W ramach tegoż, między innymi zorganizowano dla studentów wycieczkę do Krajowego Saksońskiego Muzeum Archeologicznego w Chemnitz, sfinansowaną z dotacji Lasów Państwowych i LFA Sachsen.

- W bieżącym roku w Katedrze Antropologii UPr we Wrocławiu podjęto również realizację kolejnych interdyscyplinarnych projektów badawczych antropologiczno-archeologicznych. W ramach grantu przyznanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zespół Katedry Antropologii, we współpracy z Fundacją „Łużyce – wczoraj i dziś” oraz Uniwersytetem Zachodnich Czech w Pilźnie, realizuje projekt badawczy pt. „Novo castro prope Tschirnen”. Uroczysko Nowoszów w Borach Dolnośląskich”. Głównym celem badań jest odnalezienie i rozpoznanie zanikłego kompleksu osadniczego – zamku i kuźnic żelaza lokowanych około roku 1366 przez księcia Bolka II z linii Piastów świdnicko-jaworskich. Badania doprowadziły do odkrycia budowli zamkowej oraz rozpoznania dziedzictwa kulturowego w jego otoczeniu, w tym cmentarzyska.

Spotkanie w siedzibie Krajowego Urzędu ds. Archeologii Saksonii w Dreźnie. Od lewej: Regina Smolik (dyrektor Urzędu) , Joanna Wojnicz (inspektor ds. archeologii w powiecie Görlitz), Barbara Kwiatkowska, Krzysztof Borysławski, Jacek Szczurowski oraz Paweł Konczewski.

- We współpracy z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Archaeological Research Laboratory Stockholm University realizowano projekt badawczy „Pochówek mężczyzny z Siechnic jako przyczynek do studiów nad obrządkiem pogrzebowym kultury przeworskiej w młodszym okresie przedrzymskim”. Projekt jest realizowany z grantu wewnętrznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

- Dr Aleksandra Stachoń z Zakładu Antropologii Fizycznej AWF we Wrocławiu włączyła się w prace w ramach projektu Aktywna Platforma Informacyjna e-scienceplus.pl, realizowanego w partnerstwie z Politechniką Wrocławską. Jako e-ekspert wykonała prace w zakresie opisanego potencjału eksperckiego do Atlasu Zasobów Otwartej Nauki (AZON). Ma on gromadzić, przetwarzać oraz udostępniać zasoby nauki w otwartej formie cyfrowej wszystkim

zainteresowanym. Udział w tym przedsięwzięciu ma się przyczynić do zwiększenia dostępności zawodowej naukowców.

OBRONY PRAC DOKTORSKICH

- Pod opieką promotorską profesor Barbary Kwiatkowskiej Marta Sternal obroniła na UJ pracę doktorską „Antropologiczne uwarunkowania mózgowego porażenia dziecięcego”.

PUBLIKACJE

- Monografie Zakładu Anatomii Prawidłowej, Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. W 2017 roku ukazała się książka pod redakcją P. Dąbrowskiego, Z. Domagały, J. Grzelak, B. Kurc-Darak. Wydanie w j. angielskim przez wydawnictwo Cornetis, ISBN 978-83-61415-32—9. Słowo wstępne - dr hab. Bohdan Gworys, cyt. skrót:

” Publikacja składa się z trzech unikatowych części. W pierwszej przedstawiono problemy związane z rekonstrukcją diety człowieka i jej jakością w czasach starożytnych. Część druga informuje czytelników o nawykach żywieniowych, zaleceniach i potrzebach żywieniowych. Ta część koncentruje się również na szkodliwym wpływie niezdrowej diety na ludzkie zdrowie. Część trzecia składa się z epidemiologicznych zagrożeń, metod diagnostycznych i możliwości leczenia.”

Nourishment and Health

Paweł Dąbrowski Zygmunt Domagała Joanna Grzelak
Ryszard Kacala Bożena Kurc-Darak

- Monographs of Physical Anthropology, vol. 6/2017 (red. Dariusz Nowakowski). Monografia ukaze się w grudniu 2017. Zachęcamy wszystkich Państwa do publikowania w MPA.

Piotr Chmielewski, Katarzyna Sołkiewicz, Krzysztof Borysławski, Bartłomiej Strzelec. 2017. Variability in the frequency of ABO and Rh blood groups in Lower Silesia (Poland): the role of natural selection and genetic drift . [in:] Monographs of Physical Anthropology (ed. D. Nowakowski): vol.6, DN Publisher, Wrocław. ISSN: 2391-8446

- Pietraszewska J., Burdukiewicz A., Zagrodna A., Stachoń A., Andrzejewska J. 2017. Anthropometry and serum 25-hydroxyvitamin D3 levels in elite soccer players. Mitteilungen Klosterneuburg, 67(4): 22-30.

- Sieroń A., Gomola D., Pietraszewska J. 2017. Evaluation of football players' power during a maturation period by use the RAST test. Journal of Education, Health and Sport, 7 (7): 57-70.

- Sebastjan A., Skrzek A., Ignasiak Z., Sławińska T. 2017. Age-related changes in hand dominance and functional asymmetry in older adults. *PloS One*, 12 (5), art.e0177845.

- Little B.B., Ignasiak Z., Sławińska T., Posłuszny P., Malina R.M., Wiegman D.L. 2017. Blood lead levels, pulmonary function and agility in Polish schoolchildren. *Annals of Human Biology*, DOI: 10.1080/03014460.2017.1387284

- Ignasiak Z., Sławińska T., Skrzek A., Rożek K., Koziel S., Malina R.M., Posłuszny P. 2017. Functional capacities of Polish adults of 60-87 years and risk of losing functional independence. *Annals of Human Biology*, 44 (6): 502-509.

- Koziel S., Kociuba M., Chakraborty R., Ignasiak Z. 2017. Physical fitness and digit ratio (2D:4D) in male students from Wrocław, Poland. *Collegium Antropologicum*, 41(1): 31-37.

- Kociuba M., Koziel S., Chakraborty R., Ignasiak Z. 2017. Sports preference and digit ratio (2D:4D) among female students in Wrocław, Poland. *Journal of Biosocial Science*, 49(5): 623-633.

- Sebastjan A., Skrzek A., Ignasiak Z., Sławińska T. 2017. The effects of age and sex on hand movement structure. *Aging Clinical and Experimental Research*, 29(6): 1221-1229.

- Domaradzki J., Koziel S., Ignasiak Z., Sławińska T., Skrzek A., Kołodziej M. 2017. The risk for fall and functional dependence in Polish adults 60-87 years old. *Collegium Antropologicum*, 41(1): 81-87.

- Chmielewski P. 2017. Rethinking modern theories of ageing and their classification: the proximate mechanisms and the ultimate explanations. *Anthropological Review*, 80, 259–272. DOI: 10.1515/anre-2017-0021

- Chmielewski PP, Strzelec B. 2017. Elevated leukocyte count as a harbinger of systemic inflammation, disease progression, and poor prognosis: a review. *Folia Morphologica*. Accepted manuscript available at: https://journals.viamedica.pl/fovia_morphologica. DOI:10.5603/FM.a2017.0101

- Strzelec B., Chmielewski P.P., Gworys B. 2017. The Terminologia Anatomica matters: examples from didactic, scientific, and clinical practice. *Folia Morphologica*, 76, 340–347. DOI:10.5603/FM.a2016.0078

- Chmielewski P, Strzelec B, Chmielowiec J, Chmielowiec K, Borysławski K. 2017. Association between body size and selected hematological parameters in men and women aged 45 and above from a hospitalized population of older adults: an insight from the Polish Longitudinal Study of Aging (1960-2000). *Anthropological Review*, 80, 171–190. DOI: 10.1515/anre-2017-0012

- Chmielewski P, Strzelec B, Chmielowiec J, Chmielowiec K, Borysławski K. 2017. Association of serum bilirubin with longevity: Evidence from a retrospective longitudinal study and cross-sectional data. *Anthropological Review*, 80, 335–348. DOI: 10.1515/anre-2017-0024.

- Dąbrowski P., D. Nowakowski, A. Gawlikowska-Sroka, I. Maciuszczak, S. Gronkiewicz.: A case of conrescent tooth - a developmental anomaly in a 19th century skull from Uganda, 2017, *Int.J.Paleopathol*, 18, 21-25.

- Domagała Z., Dąbrowski P., Kurlej W., Porwolik M., Woźniak S., R. Kacała R R, Gworys B., 2017, The sequence of lanugo pattern development on the trunk wall in human fetuses, *Advances in Clinical and Experimental Medicine*, 26, 6, 967–972.

- Gawlikowska-Sroka A, Dabrowski P., Szczurowski J., Dzieciolowska-Baran E., Staniowski T. 2017, Influence of physiological stress on the presence of hypoplasia and fluctuating asymmetry in a medieval population from the village of Sypniewo, *19*, 43-52.

- Olchowy C., Soliński D., Łasecki M., Dąbrowski P., Urban Sz., Zaleska-Dorobisz U.. 2017: Wrist ultrasound examination - scanning technique and ultrasound anatomy. Part 2: Ventral wrist, *J.Ultrasonogr*, 17,69;123-128.

- Jankowska-Polańska B., Kaczan A., Lomper K., Nowakowski D., Dudek K. 2017. Symptoms, acceptance of illness and health-related quality of life in patients with atrial fibrillation. *European Journal of Cardiovascular Nursing. The European Society of Cardiology.* I-II. <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1474515117733731>

- Nowakowski D., Kliś K., Żurawiecka M., Dubrowski A., Wronka I. 2017. Influence of Socioeconomic and Anthropometric Factors on Respiratory Function in Female University Students. In: Pokorski M. (eds) *Influenza and Respiratory Care. Advances in Experimental Medicine and Biology*, vol 968. Springer, Cham https://link.springer.com/chapter/10.1007/5584_2016_194

- Chmielewski P., Sołkiewicz K., Borysławski K., Strzelec B. 2017. Variability in the frequency of ABO and Rh blood groups in Lower Silesia (Poland): the

role of natural selection and genetic drift . [in:] *Monographs of Physical Anthropology* (ed. D. Nowakowski): vol.6, DN Publisher, Wrocław. ISSN: 2391-8446

- Danel D, Siennicka AE, Fedurek P, Frąckowiak T, Sorokowski P, Jankowska EA, Pawłowski B. (2017) Men with a terminal illness relax their criteria for facial attractiveness. *American Journal of Men's Health* 11(4):1247-1254.

- Krzyżanowska M., Mascie-Taylor C.G.N. (2017) Do biomarkers vary by social class, education, region and is migration important? Evidence from a cohort of British adults. *Journal of Biosocial Science*, praca zaakceptowana do druku.

- Mascie-Taylor CGN, Krzyżanowska M. (2017) Biological aspects of human migration and mobility. *Annals of Human Biology* 44(5): 427-440.

- Mielcarska K, Żelaźniewicz A, Pawłowski B. (2017) Risk-taking propensity in pregnancy – longitudinal study. *Personality and Individual Differences* 110:7–11.

- Nowak JE, Borkowska B, Pawłowski B. (2017) Sex differences in the risk factor for *Staphylococcus aureus* throat carriage. *American Journal of Infection Control* 45:29-33.

- Pawłowski B, Nowak J, Borkowska B, Augustyniak D, Drulis-Kawa Z. (2017) Body height and immune efficacy: testing body stature as a signal of biological quality. *Proceedings of the Royal Society B-Biological Sciences* 284: 20171372, <http://dx.doi.org/10.1098/rspb.2017.1372>.

- Schmitt DP, Alcalay L, Allik J, ..., Pawlowski B. et al. (2017) Narcissism and the Strategic Pursuit of Short-Term Mating: Universal Links across 11 World Regions of the International Sexuality Description Project-2. *Psychological Topics* 26:1, 89-137.

- Sorokowski P, Groyecka A, Karwowski M, Manral U, Kumar A, Niemczyk A, Marczak M, Misiak M, Sorokowska A, Huanca T, Conde E, Wojciszke B, Pawlowski B. (2017) Free mate choice does not influence reproductive success in humans. *Scientific Reports* 7, Article number: 10127 doi:10.1038/s41598-017-10484-x.

- Tybur JM, Inbar Y, Aarøe L, Barclay P, Barlow FK, Barra M, Becker DV, Borovoi L, Choi I, Choi JA, Consedine NS, Conway A, Conway JR, Conway P, Adoric VC, Demirci E, Fernández AM, Ferreira DCS, Ishii K, Jakšić I, Ji T, van Leeuwen F, Lewis DMG, Li NP, McIntyre JC, Mukherjee S, Park JH, Pawlowski B, Petersen MB, Pizarro D, Prodromitis G, Prokop P, Rantala MJ, Reynolds LM, Sandin B, Sevi B, Smet D, Srinivasan N, Tewari S, Wilson C, Yong JC, Žeželj I. (2016) Parasite Stress and Pathogen Avoidance Relate to Distinct Dimensions of Political Ideology Across 30 Nations. *PNAS* 113 (44): 12408-12413.

- M. Fortuna, A. Kaczorowska, J. Szczurowski, I. Demczyszak, A. Katan, K. Wawrzyn „Sprawność fizyczna a wydolność aerobowa pensjonariuszy Domu Opieki Społecznej”, *Aktywność ruchowa ludzi w różnym wieku*, t. (33) 1/2017, ISSN 2299-744X, ISBN 978-83-64559-09-9, Wydawnictwo „Albatros” Szczecin, s. 55-63.

- P. Konczewski, M. Konczewska, A. Sady, J. Szczurowski, P. Wroniecki „Krajobraz kulturowy i paleoekologia Puszczy Zgorzeleckiej. Badania w

leśnictwach Toporów i Zabłocie.”, Śląskie Sprawozdania Archeologiczne, t. 58, DOI: 10.17427/SSA16011, Wrocław, s. 199-226.

- K.Borysławski, K.Dudek 2017: Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania parametrów skóry twarzy u kobiet po 45. roku życia i ich korelacje z wiekiem i BMI , Kosmetologia Estetyczna, 6[1], (49-53)

- R.Podstawski, P.Markowski, D.Choszcz, A.Lipiński, K.Borysławski 2017: Effectiveness of martial arts training vs. other types of physical activity: differences in body height, body mass, BMI and motor abilities, South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation, 39, 1 (111-133)

- S.Kozieł, R.Chakraborty, D.Danel, K.Borysławski 2017: Is increased facial asymmetry associated with the use of hormonal contraceptive among polish young women in Wrocław?, Collegium Antropologicum, 41,1 (39-43)

- K.Borysławski, K.Kuś 2017: Wiek urodzenia pierwszego dziecka a przebieg ciąży i częstość występowania chorób układu rozrodczego u kobiet po 50. roku życia, w: Zdrowie dla regionu, tom II Uzdrowiska (monografia - red. E.Lonc, K.Plewa-Tutaj), Wydawnictwo Uczelniane PWSZ im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu (103-114)

- K.Borysławski, I.Zawadzka 2017: Ocena skutków zdrowotnych uprawiania pole dance jako nowoczesnej formy aktywności fizycznej, w: Zdrowie dla regionu, tom II Uzdrowiska (monografia - red. E.Lonc, K.Plewa-Tutaj), Wydawnictwo Uczelniane PWSZ im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu (125-133)

- K.Borysławski, S.Płusa 2017: Częstość wykonywania wybranych zabiegów SPA i wellness i ich wpływ na organizm człowieka, w: Zdrowie dla regionu, tom II Uzdrowiska (monografia - red. E.Lonc, K.Plewa-Tutaj), Wydawnictwo Uczelniane PWSZ im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu (291-299)

- K. Borysławski: Rzecz o antropologach i archeologach, Archeologia Żywa, 1[63] 2017, (70-73)

- K. Borysławski: Jak sobie pościelisz, tak się wyśpisz, Archeologia Żywa, 2[64] 2017, (36-39)

- Kwiatkowska B. 2017, Święta Jadwiga Śląska – opracowanie antropologiczne i rekonstrukcja głowy. Studia Salvatoriana Polonica, t. 11, s. 227-241.

- Kwiatkowska B. 2017, Wyznaczniki stresu fizjologicznego w materiale szkieletowym. w: Budowa fizyczna człowieka na ziemiach polskich wczoraj i dziś. (monografia – red. M. Kopczyński i A. Siniarska), Wydawnictwo Muzeum Historii Polski, Warszawa , s.131-146.

- Bieńkowska MJ, Mitas AW, Lipowicz AM, Wijata AM. 2017. Signal to Noise Ratio in Intrauterine Environment During Acoustic Stimulation. Innovations in Biomedical Engineering. Advances in Intelligent Systems and Computing 526: 203-210

K. Król: Czy małpy prowadzą wojny?, Archeologia Żywa, 1 [63] 2017 (4-7)

Dziękujemy za przekazane informacje Pani Prof. Zofii Ignasiak, dr hab. Monice Krzyżanowskiej, dr Pawłowi Dąbrowskiemu, dr Dariuszowi Nowakowskiemu,

mgr Katarzynie Król oraz innym osobom, które pośrednio przekazywały interesujące informacje.

*Informacje zebralar Aleksandra Stachoń
Sekretarz o/Wrocław PTA*

2nd Announcement

7th International Conference of IMACSSS 4th World Scientific Congress of **Combat Sports and Martial Arts**

University of Rzeszów, October 17-19, 2018, Rzeszów (Poland)
<http://wf.ur.edu.pl/2018csma>

GENERAL INFORMATION

As we have already informed you, the 7th International IMACSSS Conference and the 4th World Scientific Congress of Combat Sports and Martial Arts in Rzeszów will be held on 17-19 October 2018 at the University of Rzeszow premises together with the 25th Anniversary of the Idökan Poland Association.

Generally, we all adopt the principle that IMACSSS and the Congress should not be affected by political and ideological demonstrations. As we all represent scientific institutions and the team of researchers, we promote the classical truth.

Officially, there are 8 divisions of IMACSSS [www.imacsss.com]. The scientific topics of our Congress should correspond to the names of these divisions. It will probably be a session on historical and sports fencing. There will also be, for the first time, a session on security issues. Members enrolled in particular sections are requested to animate some research activities in order to present the effects at the Congress.

Extended abstracts of proposed papers and posters as well as abstracts of workshops will be required for evaluation. The Scientific Committee will decide on the evaluation of papers, with regard to choice of oral presentations and poster proposals as well as workshop presentations.

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

The abstracts of papers and posters should include the description of the scientific problem, methods, results and conclusion. Similarly, scientific/research workshop presentations. In case of practical workshops, you need to give some information about the teaching methodology of the techniques, the training, improving special skills, the skills of self-defence and fight. You can give either general technique and tactics analysis or suggestions for specific practical solutions. So the authors of practical workshops should first give the abstract and during the workshop be able to make comments/explanations in the English language.

If any group of Congress participants wishes to give an open performance, you are kindly requested to provide an English commentator or an interpreter. The performance should last around several or fifteen minutes including the comment. We are planning only a few performance groups as the total time of the performance should not exceed one-hour break in the discussions.

It will be organised the next edition of the IMACSSS Young Researcher Award.

For some reasons we are going to abandon the Martial Arts Gala this time, but we are going to hold different workshops and demonstrations which will be described in more detail below.

Names of keynote speakers and members of the Scientific Committee will be shown in the next announcement.

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

IMPORTANT DATES / DEADLINES

1. From December 1, 2017 – registration (only via <http://wf.ur.edu.pl/2018csma>)
2. From February 1, 2018 – payment of Congress fees (only via <http://imacsss.com/staff.html>)
3. May 31, 2018 – deadline for abstract submission
4. October 17, 2018, 09:00 a.m. - 11:00 a.m. - 25th Anniversary of IPA
5. October 17, 2018, 11:30 a.m. - 01:30 p.m. - IMACSSS Meeting / General Assembly
6. October 17, 2018, 03:30 p.m. - Opening of the Congress
7. October 19, 2018, about 11:30 a.m. – Closing Ceremony
8. November 15, 2018 - deadline for full text submission (for the Proceedings Book)

We are going to prepare an Abstract Book and a special edition of the “*Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology*” or the full text Proceedings Book with all papers that will be sent to the Web of Science.

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

CONGRESS FEES

UNTIL May 31, 2018	UNTIL September 15, 2018	AFTER September 15, 2018
Early-Bird Registration	Regular Registration	Late Registration
180 euro (netto)	200 euro (netto)	220 euro (netto)

IMACSSS Meeting / General Assembly – dues payment membership fee required to attend the meeting. Members in good standing can attend it for free.

The conference fee includes: all Congress sessions, workshops and events, coffee breaks, lunch, Congress materials (a satchel, abstracts,...), one reception.

Cancellation/Refund policy:

Cancellations received before 15 September, 2018 - a 50% refund of fees.

Please transfer the fees into the IMACSSS account:

only via website <http://imacsss.com/staff.html>

with add: 'Name and Surname of Participant, Congress 2018'

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

ORGANISERS:

IMACSSS – the International Martial Arts and Combat Sports Scientific Society
University of Rzeszów, Faculty of Physical Education

IN COOPERATION WITH:

WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa,
Katedra Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Kryminalistyki i Kryminologii
European Martial Arts Committee (EMAC)
Idokan Poland Association
International Association for Taekwondo Research (IATR)
International Association of Sport Kinetics (IASK)
Institute of Martial Arts and Sciences (IMAS)
Japanese Academy of Budo (JAB)

UNDER PATRONAGE OF:

Ministry of Science and Higher Education
Ministry of Sport and Tourism
Carpathian Marshal
Senator Prof. Dr Aleksander Bobko
President of the City Rzeszów
Rector of the University of Rzeszów
"Ido Movement for Culture."
Journal of Martial Arts Anthropology"

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

ORGANISING COMMITTEE

Wojciech J. **Cynarski**, Prof. – President

Gabriel **Szajna**, PhD – General Secretary

Krzysztof **Kubala**, PhD - General Secretary of IMACSSS

Anna **Nizioł**, PhD

Patrycja **Żegleń**, PhD

Renata **Grzywacz**, PhD

Ewelina **Niemiec**, MSc

Agnieszka **Pałys**, MSc

Przemysław **Pawelec**, MSc

Adrian **Piórko-Pawliński**, MSc

Robert **Bąk**, PhD

Jerzy **Kulasa**, MSc

Piotr **Matłosz**, MSc

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

We cordially invite You
to take part in the Congress
and visit Rzeszów
– the capital of the Podkarpackie Province.

VENUE

University of Rzeszów, Al. Rejtana 16c
Faculty of Physical Education, Towarnickiego 3
35-959 Rzeszów, Poland

CONTACTS

WEBSITE: wf.ur.edu.pl/2018csma
EMAIL: csma@ur.edu.pl
PHONE: +48 17 8721844

The Parkes Foundation

aims to promote the study of biological and social topics with the emphasis on human biosocial projects. Each year, the foundation awards up to 6-8 small grants (usually about £800 each) and 1 PhD grant (up to £3000) to help Masters and PhD students conduct research.

Small Grant Fund

The Foundation supports studies falling in the areas of **reproduction, demography, fertility, human health, conservation** and **human genetics**.

Studies outside these areas, for example animal (including primate) projects and evolution, will not be supported. Grants are usually of the order of £800 (but may be increased to £1500 in special circumstances). They are directed particularly towards helping graduate research students meet their field work costs, but others may apply. Requests for ostdoctoral attendance grants to disseminate results will not be considered. Undergraduate projects are not supported.

PhD Grant Fund

One grant of up to £3000 is offered to enable a registered PhD student to undertake substantive field work as part of their higher degree in the subject areas of **reproduction, demography** or **fertility**. Students in receipt of a research council grant or equivalent are not eligible to apply for a PhD Grant.

Sir Alan S. Parkes, FRS (1900-1990)

For more information see here:

<http://www.parkesfoundation.org.uk/grants>

The opening date for applications is 1st December 2017

and the closing date is 10th January 2018